

Hallituksen esitys Eduskunnalle Valko-Venäjän kanssa yhteistyöstä ja keskinäisestä avunannosta tulliasioissa tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Valko-Venäjän kanssa yhteistyöstä ja keskinäisestä avunannosta tulliasioissa joulukuussa 2009 tehdyn sopimuksen.

Sopimus vastaa pitkälti viime vuosina Suomen ja itäisen Euroopan maiden välillä tehtyjä kahdenvälisiä tulliyhteistyösopimuksia, joiden päätarkoituksena on antaa toiselle sopimuspuolelle tietoja tullirikollisuuden torjumiseksi ja tutkimiseksi. Sopimuksen soveltamisalaan kuuluu sopimuspuolten tulliviranomaisten keskinäinen avunanto tullilainsäädännön noudattamisen varmistamiseksi ja niiden vastaisten tekojen estämiseksi, tutkimiseksi ja tällaisia tekoja koskeviin syyte-toimiin ryhtymiseksi. Käytännössä pääasial-

lisesti kyse on pyynnöstä hankittujen tai muutoin tulliviranomaisten hallussa olevien tietojen luovuttamisesta pyynnön esittäneen sopimuspuolen tulliviranomaiselle.

Sopimus tulee voimaan kuudenkymmenen päivän kuluttua siitä päivästä, jona sopimusvaltiot ovat ilmoittaneet toisilleen diplomaattitieteitse suorittaneensa sopimuksen voimaantulon edellyttämät kansallisen lainsäädännön mukaiset toimenpiteet.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 NYKYTILA.....	3
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	3
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	3
4 ASIAN VALMISTELU.....	4
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	4
1 SOPIMUKSEN JA SIIHEN LIITTYVÄN LIITTEEN SISÄLTÖ JA SUHDE SUOMEN LAINSÄÄDÄNTÖÖN.....	4
1.1 Sopimuksen sisältö ja suhde Suomen lainsäädäntöön.....	4
1.2 Liitteen sisältö ja suhde Suomen lainsäädäntöön.....	10
2 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT.....	11
3 VOIMAANTULO.....	12
4 EDUSKUNNAN SUOSTUMUKSEN TARPEELLISUUS JA KÄSITTELYJÄRJESTYS.....	12
4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus.....	12
4.2 Käsitteilyjärjestys.....	13
LAKIEHDOTUS.....	15
Valko-Venäjän kanssa yhteistyöstä ja keskinäisestä avunannosta tulliasioissa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.....	15
LIITE.....	16
SOPIMUSTEKSTI.....	16

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

Tällä hetkellä Euroopan Unionin ja Valko-Venäjän välillä ei ole kumppanuus- ja yhteistyösopimusta, vaikka Euroopan Unioni pyrkii osana naapuruussuhdepolitiikkansa syventämään yhteistyötään Valko-venäjän kanssa. Mikäli Euroopan Unioni tulevaisuudessa solmii kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen Valko-Venäjän kanssa, tulee sopimus todennäköisesti sisältämään myös tulliyhteistyötä koskevan pöytäkirjan, kuten vastaavat muiden maiden kanssa solmitut sopimukset. Kumppanuus- ja yhteistyösopimusten tulliyhteistyötä koskevat pöytäkirjat ovat kuitenkin yhteistyömuodoiltaan suppeampia kuin Suomen solmimat kahdenväliset tulliyhteistyösopimukset. Tämän vuoksi kahdenvälisen tulliyhteistyösopimuksen tekeminen on perusteltua. Euroopan Unionin solmimat kumppanuus- ja yhteistyösopimukset ja Suomen kahdenväliset tulliyhteistyösopimukset eivät syrjäytä toisiaan miltei osin, vaan niitä voidaan soveltaa rinnakkain.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Sopimuksen määräykset tähtäävät Suomen ja Valko-Venäjän tulliviranomaisten väliseen yhteistyöhön tullirikollisuuden torjumiseksi ja tutkimiseksi. Sopimuspuolet antavat tulliviranomaistensa välityksellä sopimuksen määräysten mukaisesti toisilleen apua tullilakien asianmukaisen soveltamisen varmistamiseksi sekä tullilakien vastaisten tekojen estämiseksi, tutkimiseksi ja mainittuja tekoja koskeviin syytetoimiin ryhtymiseksi. Apua annetaan myös tullilakien soveltamiseen liittyvien asiakirjojen tiedoksi antamisessa. Sopimus ei koske tullien, verojen ja muiden maksujen perintää. Sopimuksen mukaan toimenpiteet tehdään pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen alueella voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti sekä pyynnön vastaanottaneen tulliviranomaisen toimivallan ja käytettävissä olevien voimavarojen rajoissa. Avunanto tapahtuu toimittamalla toisen sopimuspuolen tulliviranomaiselle pyynnöstä tai oma-aloitteisesti tietoja. Sopimuksen mu-

kaan sopimuspuolten tulliviranomaiset suorittavat pyynnöstä tai oma-aloitteisesti myös konkreettisia valvontatoimenpiteitä ja pyynnöstä tutkimuksia. Sopimus sisältää myös määräykset sopimuksen nojalla saatujen tietojen ja asiakirjojen käytöstä sekä henkilötietojen suojaamisesta ja käytöstä. Koska Valko-Venäjä ei ole yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisesta tietojenkäsittelystä tehdyn yleissopimuksen (SopS 36/1992) eli niin sanotun Euroopan neuvoston tietosuojayleissopimuksen sopimuspuoli, sopimukseen on otettu erillinen liite, joka koskee henkilötietojen suojan peruseriaatteita. Liite on erottamaton osa sopimusta ja sen määräykset perustuvat Euroopan neuvoston tietosuojayleissopimuksen 5—11 artikloihin.

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi sopimuksen. Sopimukseen sisältyy lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä, minkä vuoksi eduskunnan hyväksyntä on tarpeen. Esitys sisältää lakiehdotuksen, jonka 1 § sisältää tavanomaisen blankettilain säännöksen, jolla saatetaan voimaan ne sopimuksen määräykset, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan. Lain 2 § sisältää sopimuksen mukaisesti vaihdettujen tai tuotettujen tietojen salassapitoa koskevat säännökset. Lain 3 §:ssä on säännös, joka koskee lain voimaantuloa. Säännöksen mukaisesti lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella. Sopimus ja laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti.

3 Esityksen vaikutukset

Sopimuksen mukaan tulliviranomaiset eivät vaadi toisiltaan korvausta niistä kustannuksista, jotka aiheutuvat tämän sopimuksen täytäntöönpanosta, lukuun ottamatta asian tuntijoille sekä muille kuin valtion palveluksessa oleville tulkeille ja kääntäjille maksettavia palkkioita. Jos pyynnön täyttäminen aiheuttaa huomattavia ja erityisiä kuluja, tulliviranomaiset neuvottelevat keskenään määrittääkseen ne ehdot ja edellytykset, joiden puitteissa pyyntö toteutetaan, sekä kustannusten kohdistamistavan. Avunantoa koskevien pyyntöjen täyttämistä ja muusta sopimuksen täytäntöönpanosta ei ole odotettavista

sa kuin vähäisiä kustannuksia, jotka ovat kattavissa tullilaitoksen toimintamenoista.

Esityksellä ei ole organisaatio- tai henkilöstövaikutuksia.

4 Asian valmistelu

Valko-Venäjän osapuoli teki syyskuussa 2007 aloitteen kahdenvälisen tulliyhteistyösopimuksen solmimiseksi. Ensimmäiset asiantuntijaneuvottelut sopimusluonnoksesta

pidettiin Helsingissä helmikuussa 2008 ja toinen neuvottelukierros Minskissä huhtikuussa 2008. Tämän jälkeen käytiin osapuolten kesken kirjeenvaihtoa. Sopimus allekirjoitettiin Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 2009.

Esitys on laadittu valtiovarainministeriössä. Esityksestä on pyydetty lausunto oikeusministeriöltä, ulkoasianministeriöltä, tietosuojavaltuutetulta ja Tullihallitukselta.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Sopimuksen ja siihen liittyvän liitteen sisältö ja suhde Suomen lainsäädäntöön

1.1 Sopimuksen sisältö ja suhde Suomen lainsäädäntöön

1 artikla. Määritelmät. Artiklassa määritellään seuraavat sopimuksessa käytetyt keskeiset käsitteet: tullilait, tullihallinto, tullilakien vastainen teko, pyynnön esittänyt tullihallinto, pyynnön vastaanottanut tullihallinto, henkilö, henkilötiedot, huumausaineet, psykotrooppiset aineet, huumausaineiden lähtöaineet ja valvottu läpilasku.

2 artikla. Sopimuksen soveltamisala. Artiklassa määrätään sopimuksen soveltamisalasta. Sen mukaan sopimuspuolet antavat tullihallintojensa välityksellä ja sopimuksen määräysten mukaisesti toisilleen apua tullilakien asianmukaisen noudattamisen varmistamiseksi ja tullilakien vastaisten tekojen estämiseksi, tutkimiseksi ja niitä koskeviin syytetoimiin ryhtymiseksi.

Sopimuksessa on kyse kansainvälisestä rikosoikeusavusta siltä osin kuin se koskee rikosasian tutkintaa tai syyttämistä. Kansainvälistä rikosoikeusapua koskevat yleiset säännökset sisältyvät kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annettuun lakiin (4/1994), jäljempänä rikosoikeusapulaki, ja sen nojalla annettuun asetukseen (13/1994), jäljempänä rikosoikeusapusetus. Rikosoikeusapulain 30 §:n 2 momentissa on yleinen säännös kansainvälisten sopimusten ja lainvälisestä suhteesta. Sen mukaan lain säännösten estämättä kansainvälistä oikeusapua rikosasioissa annetaan myös siten kuin oikeus-

avun antamisesta on erikseen sovittu tai säädetty.

Artiklassa määrätään, että sopimuksen puitteissa apua annetaan pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen alueella voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Sopimus rakentuu siten periaatteelle, että apua annetaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Artiklassa määrätään myös, että apua annetaan pyynnön vastaanottaneen tullihallinnon toimivallan ja käytettävissä olevien voimavarojen rajoissa.

Lisäksi artiklassa määrätään, että sopimus ei koske tullien, verojen ja muiden maksujen perintää. Sopimus ei myöskään vaikuta rikosasioissa annettavaa oikeusapua koskevien kansainvälisten sopimusten soveltamiseen.

3 artikla. Avunannon ala. Artiklassa määrätään avunannon alasta. Sen mukaan tullihallinnot toimittavat joko pyynnöstä tai omaloitteisesti tiedot ja asiakirjat, joiden avulla voidaan varmistaa tullilakien asianmukainen soveltaminen sekä tullilakien vastaisten tekojen estäminen, tutkinta ja niitä koskevat syytetoimet. Tullihallintojen on toimitettava pyynnöstä tai tarvittaessa ennakkotutkinnan suorittuun toisilleen kaikki tiedot, joiden avulla ne voivat varmistaa tullien, verojen ja maksujen asianmukaisen kantamisen. Suomessa tulli voi luovuttaa tietoja ulkomaille tullilain (1466/1994) 26 a §:n ja 27 §:n mukaisesti.

Sopimuspuolelle on toimitettava erityisesti sellaiset tiedot, jotka helpottavat tavaroiden tullausarvon, tariffinimikkeen ja alkuperän määrittämistä sekä kieltoja, rajoituksia ja valvontaa koskevien säännösten ja määräysten täytäntöönpanoa.

Tulliviranomaiset toimivat kuin toimiesaan omaan lukuunsa tai oman sopimuspuolensa toisen viranomaisen pyynnöstä. Tietopyynnön vastaanottanut viranomaisen lähettää pyynnön asianmukaiselle viranomaiselle, jos se itse ei ole asianmukainen virasto täyttämään pyyntöä.

Jos pyynnön vastaanottanut tullihallinto ei ole oikea virasto täyttämään pyyntöä, se lähettää pyynnön asianmukaiselle virastolle pyytäen siltä yhteistyötä. Pyyntö on lähetettävä viipymättä. Tullihallinnot voivat myös sopia yhteys henkilöiden vaihtamisesta määrätyksi tai määräämättömäksi ajaksi keskinäisesti sovittujen edellytysten mukaisesti.

Tullihallinnot voivat myös antaa toisilleen teknistä apua tulliasioissa. Tämä tekninen apu voi koskea ensinnäkin tullivirkamiesten vierailuja ja vaihtoja. Toisekseen se voi koskea koulutusta ja avunantoa tullivirkamiesten erityistaitojen kehittämiseksi sekä kolmanneksi tullilakeihin ja menettelyihin liittyvien ammatillisten, tieteellisten ja teknisten tietojen vaihtoa.

4 artikla. *Tullilakien vastaisiin tekoihin liittyvät tiedot.* Artiklan mukaan tullihallinnot ilmoittavat toisilleen oma-aloitteisesti tai pyynnöstä kaikki sellaiset tullilakien vastaisiin tekoihin liittyvät tiedot, joista niille on todennäköisesti hyötyä.

Erityisesti tullihallinnot ilmoittavat toisilleen tiedot luonnollisista henkilöistä tai oikeushenkilöistä, joiden tiedetään tai epäillään syyllistyvän tai syyllistyneen toisen sopimuspuolen valtion alueella voimassa olevien tullilakien vastaisiin tekoihin. Erityisesti ilmoitetaan myös tiedot, jotka liittyvät tavarihin, joiden tiedetään tai epäillään olevan laitoman kaupan kohteena ja tiedot kulkuneuvoista sekä konteista, joiden tiedetään tai epäillään käytettävän toisen sopimuspuolen valtion alueella voimassa olevien tullilakien vastaisissa teoissa. Edelleen erityisesti ilmoitetaan tiedot liittyen uusiin keinoihin ja menetelmiin, joita tiedetään tai epäillään käytettävän tullilakien vastaisissa teoissa sekä tiedot uusista tullivalvontamenetelmistä, jotka ovat osoittautuneet tehokkaiksi.

5 artikla. *Tiedot tavaroiden liikkumisesta.* Artiklan mukaan tullihallinnot ilmoittavat oma-aloitteisesti tai pyynnöstä toisilleen tiedot ensinnäkin siitä, onko pyynnön esittäneen

tullihallinnon valtion alueelle tuodut tavarat viety laillisesti toisen tullihallinnon valtion alueelta, ja mihin tullimenettelyyn tavarat oli mahdollisesti asetettu. Toisekseen tullihallinnot ilmoittavat artiklan mukaan tiedot siitä, onko pyynnön esittäneen tullihallinnon valtion alueelta viedyt tavarat tuotu laillisesti toisen tullihallinnon valtion alueelle, ja mihin tullimenettelyyn tavarat oli mahdollisesti asetettu.

6 artikla. *Henkilö-, tavara- ja kulkuneuvovalvonta.* Artiklan mukaan tullihallinnot kohdistavat joko oma-aloitteisesti tai pyynnöstä valvontaa ensinnäkin henkilöihin, joiden pyynnön esittänyt tullihallinto tietää syyllistyneen tai epäilee syyllistyvän tullilakien vastaiseen tekoon, ja erityisesti henkilöihin, jotka liikkuvat pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen tullialueelle tai tullialueelta. Toisekseen artiklan mukaan valvontaa kohdistetaan kuljetettaviin tai varastoitaviin tavarihin, joiden pyynnön esittänyt tullihallinto epäilee olevan pyynnön esittäneen sopimuspuolen tullialueelle suuntautuvan laitoman kaupan kohteena. Kolmanneksi valvonnan kohteena ovat kulkuneuvot, joita pyynnön esittänyt tullihallinto epäilee käytettävän jommankumman sopimuspuolen tullialueella voimassa olevien tullilakien vastaisissa teoissa ja neljänneksi valvonnan kohteena ovat toimilat, joita pyynnön esittänyt tullihallinto epäilee käytettävän jommankumman sopimuspuolen tullialueella voimassa olevien tullilakien vastaisissa teoissa.

Lähtökohtaisesti valvonnassa on kyse tullilain mukaisten hallinnollisten valvontatoimenpiteiden suorittamisesta. Tullilain 20b §:n mukaan tulliviranomaisella on oikeus muun muassa rajanylityspaikoilla, matkustajaterminaaleissa ja tavaraliikenteelle tarkoitetuilla satama-alueilla, siitä ennalta ilmoitettuaan suorittaa teknistä valvontaa tullirikosten ennalta ehkäisemiseksi sekä tullirikoksesta epäillyn tunnistamiseksi. Edelleen tullilain 20 c §:ssä, 20 d §:ssä ja 20 e §:ssä määrätään tullimiehen oikeudesta suorittaa erilaisia valvontatoimia rikollisen toiminnan estämiseksi, keskeyttämiseksi ja paljastamiseksi. Jos valvonnassa havaitaan syyllistytävän rikoksiin, voidaan ryhtyä esitutkintalain mukaisiin toimenpiteisiin. Rikosten on oltava rangaistavia

Suomen lain mukaan, jotta muihin kuin hallinnollisiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä.

7 artikla. *Valvottu läpilasku.* Sopimuksen 1 artiklan k) kohdan määritelmän mukaan valvotulla läpilaskulla tarkoitetaan menettelytapaa, jolla laittomien lähetysten sallitaan kulkea sopimuspuolten alueelta, alueen kautta tai alueelle niiden toimivaltaisten viranomaisten tietien ja valvonnassa tullilakien vastaisiin tekoihin osallisten henkilöiden paljastamiseksi ja tunnistamiseksi. Tämä tutkintateknikka mahdollistaa sen, että tulliviranomaiset voivat paljastaa laitonta kauppaa harjoittavat rikollisjärjestöt ja asettaa syyteeseen näissä järjestöissä toimivat keskeiset henkilöt sen sijaan, että ne esimerkiksi takavarikoisivat tavarat rajalla tai asettaisivat syyteeseen vain tavaroita kuljettaneen henkilön.

Artiklan mukaan tullihallinnot käyttävät yhteisellä sopimuksella ja kummankin kansallisen lainsäädännön määrittelemän toimivaltansa puitteissa valvottua läpilaskua tullilakien vastaisiin tekoihin osallisten henkilöiden tunnistamiseksi. Mikäli valvotun läpilaskun käytöstä päättäminen ei kuulu tullihallinnon toimivaltaan, ryhtyy se yhteistyöhön kyseisen toimivallan omaavien kansallisten viranomaisten kanssa tai siirtää asian mainitulle toimivaltaiselle viranomaiselle. Lisäksi artiklan mukaan laittomat lähetykset, joiden valvotusta läpilaskusta on sovittu, voidaan toimivaltaisten kansallisten viranomaisten suostumuksella pysäyttää ja laskea eteenpäin koskematta kyseisiin tavaroihin tai poistaa ne. Tavarat voidaan myös korvata kokonaan tai osittain muilla tavaroilla. Edelleen artiklan mukaan valvottua läpilaskua koskevat päätökset tehdään aina tapauskohtaisesti. Päätöstä tehtäessä tulee tarvittaessa ottaa huomioon toimivaltaisten kansallisten viranomaisten kesken tehdyt taloudelliset järjestelyt ja sopimukset.

Suomen lainsäädäntöön ei ole aikaisemmin sisältynyt erityisiä säännöksiä valvotusta läpilaskusta. Niiden salliminen on perustunut lakivaliokunnan rikosoikeusapulain valmistelun yhteydessä esittämään näkemykseen, että lain 1 §:n 2 momentin 6 kohta rikosasian käsittelyä varten tarvittavasta muusta oikeusavusta kattaa myös valvottuja läpilaskuja koskevan yhteistyön (LaVM 25/1993 vp,

s. 2). Yhteistyön edellytyksenä ei ole pidetty rikosten luovuttamiskelpoisuutta. Valvottua läpilaskua ei myöskään ole pidetty pakkokeinona, jonka käyttäminen rikosoikeusapulain mukaan edellyttäisi kaksoisrangaistavuuden vaatimusta.

Keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehdyn yleissopimuksen (SopS 88/2005) hyväksymisen käsittelyn yhteydessä eduskunta antoi lausuman, jonka mukaan se edellyttää, että valvottua läpilaskua koskevat säännökset valmistellaan ja annetaan eduskunnan käsiteltäviksi mahdollisimman pian (EV 92/2003 vp). Laki poliisiin, tullin ja rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta (687/2009) tuli voimaan 1.1.2010. Lain 4 §:ssä käsitellään PTR-viranomaisten yhteistyötä ja menettelyä valvotun läpilaskun toteuttamisessa. Valvottua läpilaskua koskevia mahdollisia säännöksiä tarkastellaan myös tullilain kokonaisuudistuksen sekä esitutkintalain ja pakkokeinolain uudistamisen valmistelussa.

8 artikla. *Tavaroiden laittoman kaupan vastaiset toimet.* Artiklan mukaan tullihallinnot toimittavat viipymättä toisilleen omaaloitteisesti tai pyynnöstä kaikki asiaan liittyvät tiedot suoritetuista tai suunnitelluista toimista, jotka ovat tai näyttävät olevan jommankumman sopimuspuolen alueella voimassa olevan tullilainsäädännön vastaisia tekoja ja jotka koskevat erityisesti aseiden, ammusten ja räjähdysaineiden, erinäisten kansainvälisten järjestelyjen alaisten sensitiivisten ja strategisten tavaroiden, huumausaineiden, psykotrooppisten aineiden ja niiden kemiallisten lähtöaineiden, historiallisesti, kulttuurisesti tai arkeologisesti arvokkaiden taide- ja antiikkiesineiden, ympäristölle tai terveydelle vaarallisten aineiden, korkeiden tullien, verojen tai maksujen alaisten tavaroiden, erityisesti alkoholijuomien ja tupakkatuotteiden, tai teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavien tavaroiden liikkumista.

9 artikla. *Tutkinta.* Artiklassa määrätään tutkintaa koskevasta avunannosta. Sen mukaan tullihallinnon on toisen sopimuspuolen pyynnöstä aloitettava tutkimukset toimista, jotka ovat tai näyttävät olevan pyynnön esittäneen tullihallinnon valtion alueella voimassa olevien tullilakien vastaisia. Pynnön vastaanottaneen tullihallinnon on myös ilmoit-

tava näiden tutkimusten tuloksista pyynnön esittäneelle tulliviranomaiselle.

Artiklan mukaan pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen viranomaiset toimivat siten kuin toimisivat omaan lukuunsa, ja tutkimukset suoritetaan pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen alueella voimassa olevien lakien mukaisesti. Tutkinnassa voi tapauskohtaisesti tulla kyseeseen sekä tullin suorittamat hallinnolliset tarkastustoimenpiteet että rikosoikeudellinen tutkinta. Pakkokeinon käytön osalta edellytetään ns. kaksoisrangaistavuuden periaatetta, eli pyynnön toteuttamiseksi voidaan käyttää ainoastaan niitä pakkokeinoja, joita vastaavan rikoksen tutkinnassa olisi Suomessa käytettävissä, mikäli epäilty rikos olisi tehty Suomessa vastaavissa olosuhteissa.

Artiklassa määrätään myös, että pyynnön esittäneen tullihallinnon erityisesti nimeämät virkamiehet voivat kirjallisen pyynnön perusteella ja pyynnön vastaanottaneen tullihallinnon luvalla ja sen mahdollisesti asettamin ehdoin, olla läsnä tutkinnassa, jota pyynnön vastaanottanut tullihallinto suorittaa toisen sopimuspuolen valtion alueella ja jolla on merkitystä pyynnön esittäneelle tulliviranomaiselle kyseisen tullilakien vastaisen teon osalta.

Rikosoikeusapulaissa ei ole vastaavia säännöksiä tutkintaa koskevasta avunannosta, mutta sen 10 §:ssä säädetään pyynnön esittäneen valtion viranomaisen läsnäolo-oikeudesta oikeusapua annettaessa.

10 artikla. Tiedostot ja asiakirjat. Artikla koskee tiedostoja ja asiakirjoja. Tullilakien vastaisia tekoja koskevia tietoja voidaan toimittaa oma-aloitteisesti tai pyynnöstä kertomuksina, todistusasiakirjoina tai oikeaksi todistettuina asiakirjajäljennöksinä. Sopimuksessa tarkoitetut asiakirjat voidaan korvata tietokoneella tuotetulla aineistolla ja samassa yhteydessä olisi toimitettava kaikki asiaan liittyvä tietojen ja asiakirjojen tulkintaa tai käyttöä varten tarvittava aineisto.

Alkuperäisiä tiedostoja ja asiakirjoja voidaan pyytää vain silloin, kun oikeaksi todistetut jäljennökset olisivat riittämättömiä. Alkuperäiset tiedostot ja asiakirjat palautetaan mahdollisimman pian sopimuspuolelle.

11 artikla. Asiantuntijat ja todistajat. Artikla koskee asiantuntijana tai todistajana

esiintymistä toisen sopimuspuolen alueella. Toisen sopimuspuolen pyynnöstä pyynnön vastaanottanut sopimuspuoli voi valtuuttaa virkamiehensä toimimaan asiantuntijana tai todistajana toimivaltaisten viranomaisten edessä. Nämä virkamiehet antavat todistuksen virantoimituksessa havaitsemistaan seikoista. Virkamiehet voivat myös esittää todistusaineistoa. Pyyntöä on käytävä ilmi, minkä vuoksi ja missä ominaisuudessa virkamies esiintyy. Pynnön hyväksyvä viranomaisen täsmentää tarvittaessa rajat, joissa virkamiehet voivat esiintyä. Artiklan mukaan asiantuntijaksi tai todistajaksi kutsutulla virkamiehellä on oikeus kieltäytyä todistamasta tai antamasta lausuntoa, jos virkamiehellä on tähän oikeus tai velvollisuus oman valtionsa tai pyynnön esittäneen osapuolen lainsäädännön mukaan.

Rikosoikeusapulain 20 ja 22 §:ssä on säännökset vieraan valtion oikeusapupyynnön johdosta tapahtuvasta todistajien tai asiantuntijoiden kuulemisesta ja kieltäytymisoikeudesta, mutta lakiin ei sisälly erityisiä säännöksiä vieraan valtion viranomaisen kuulemisesta asiantuntijana tai todistajana.

12 artikla. Virkamiesten käyntejä koskevat järjestelyt. Artiklan mukaan toisen sopimuspuolen tullihallinnon virkamiesten ollessa tämän sopimuksen mukaisesti toisen sopimuspuolen alueella heidän on aina pystyttävä todistamaan virka-asemansa. He eivät saa käyttää virkapukua eivätkä kantaa aseita. Heidän ollessaan toisen sopimuspuolen valtion alueella siellä voimassa oleva lainsäädäntö suojaa heitä samalla tavoin kuin se suojaa sopimuspuolen omia tullihallinnon virkamiehiä. Toisen sopimuspuolen alueella toimissaan tullihallinnon virkamiehet ovat vastuussa mistä tahansa rikoksesta, johon he mahdollisesti syyllistyvät.

13 artikla. Tietojen ja asiakirjojen käyttö. Artiklan mukaan sopimuksen mukaisesti saatuja tietoja, asiakirjoja ja muita ilmoituksia saa käyttää vain sopimuksessa mainittuihin tarkoituksiin. Tietoja, asiakirjoja ja muita ilmoituksia saa käyttää muihin tarkoituksiin ainoastaan, jos tiedot toimittanut tullihallinto antaa etukäteen kirjallisen suostumuksen, ja niitä koskevat tämän viranomaisen asettamat rajoitukset. Näitä määräyksiä ei kuitenkaan sovelleta tietoihin, asiakirjoihin ja muihin il-

moituksiin, jotka koskevat huumausaineisiin ja psykotrooppisiin aineisiin liittyviä rikoksia. Kyseisiä tietoja saadaan luovuttaa muille viranomaisille, jotka ovat suoranaisesti mukana huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittoman kaupan vastustamisessa. Suomessa näitä viranomaisia ovat erityisesti poliisi ja rajavartiolaitos, joille voi olla tarvetta luovuttaa edellä mainittuja tietoja rikosten estämistä ja selvittämistä varten.

Kaikki sopimuksen mukaisesti, missä tahansa muodossa toimitetut tiedot ovat luonteeltaan luottamuksellisia. Ne ovat virkasalaisuusvelvoitteen alaisia ja nauttivat samaa suojaa kuin vastaavat tiedot ja asiakirjat vastaanotaneen sopimuspuolen alueella voimassa olevan lainsäädännön nojalla. Artikla määrää myös, että tullihallinnot voivat käyttää tämän sopimuksen mukaisesti ja sen soveltamisalan rajoissa sopimuksen mukaan saatuja tietoja ja asiakirjoja pöytäkirjatussa todistusaineistossaan, selonteoissaan ja todistajanlausunnoissaan sekä tuomioistuimenmenettelyssä. Näiden tietojen ja asiakirjojen käyttö todistusaineistona tuomioistuimissa ja niille annettava todistusvoima määräytyvät sopimuspuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Tietojen ja asiakirjojen salassapidosta ja luovuttamisesta säädetään tullilaisissa (1466/1994) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

14 artikla. *Henkilötietojen suojaaminen ja käyttö.* Artiklan mukaan sopimuksen mukaisesti toimitettujen henkilötietojen käsittelyyn sekä rekisteröidyn henkilön oikeuksiin sovelletaan tiettyjä vähimmäisedellytyksiä. Henkilötietojen suojasta säädetään henkilötietolaisissa (523/99) sekä tullilaisissa.

Henkilötietojen suojan vähimmäisedellytysten mukaisesti henkilötietoja ei saa toimittaa, jos tietojen välittäminen tai käyttö olisi vastoin jommankumman sopimuspuolen lainsäädäntöä, erityisesti tietosuojalainsäädäntöä. Artiklan mukaan tästä vaatimuksesta ei voida poiketa silloinkaan, kun tietojen luovuttamisesta ei olisi haittaa kyseiselle henkilölle. Tiedot vastaanotaneen viranomaisen on pyynnöstä ilmoitettava toiselle sopimuspuolelle tietojen käytöstä sekä saavutetuista tuloksista.

Artiklan mukaan henkilötietoja vastaanottanut tullihallinto saa toimittaa tietoja ainoastaan tullihallinnoille ja muille lainvalvontaviranomaisille. Lisäksi henkilötietoja voidaan toimittaa syyttäjä- ja oikeusviranomaisille syyttämistarkoituksiin. Tietoja ei saa antaa muille henkilöille kuin niille, joilta niiden käyttämisestä näihin tarkoituksiin vaaditaan, paitsi jos tiedot toimittava tulliviranomainen antaa tähän nimenomaisen suostumuksensa ja tiedonvälitys on sallittua vastaanottavien viranomaisten toimintaa sääntelevien lakien mukaisesti.

Artiklassa määrätään, että pyynnön vastaanottaneen tullihallinnon on varmistettava lähetettävien henkilötietojen paikkansapitävyys ja oikeellisuus. Tiedot toimittava viranomainen varmistaa tietojen virheettömyyden ja ajantasaisuuden. Pynnön esittänyt tulliviranomainen korjaa, hävittää tai poistaa virheelliset henkilötiedot tarvittaessa.

Tiedot toimittavan tulliviranomaisen on lähetettävä yhdessä henkilötietojen kanssa ilmoitus vaaditusta tietojen poistamiselle omassa lainsäädännössään asetetusta määräajasta. Henkilötiedot on kuitenkin poistettava aina heti, kun niiden käyttötarve sopimuksen mukaiseen tarkoitukseen johon ne on luovutettu lakkaa.

Sopimuspuolten tullihallintojen on pidettävä rekisteriä lähetetyistä tai vastaanotetuista henkilötiedoista. Niiden on myös huolehdittava henkilötietojen suojaamisesta luvottomalta käytöltä, muuttamiselta, julkaisemiselta, vahingoittamiselta ja tuhoamiselta. Sopimuspuolet varmistavat tietosuojan tason, joka vastaa vähintään tämän sopimuksen erottamattomana osana olevan liitteen periaatteiden soveltamisesta syntyvää tasoa.

Sopimuspuolet ovat artiklan mukaan velvollisia ilmoittamaan toisilleen sen toimivaltaisen kansallisen viranomaisen, jolle henkilötietojen suojaa koskevat kysymykset voidaan osoittaa. Suomessa henkilötietojen käsittelyä valvoo tietosuojavaltuutettu.

15 artikla. *Avunantoa koskevien pyyntöjen muoto ja sisältö.* Artikla sisältää määräykset avunantopyyntöjen muodosta ja sisällöstä. Pyyntö on tehtävä kirjallisesti, ja niihin on liitettävä tarvittavat asiakirjat. Suulliset pyyntö voidaan hyväksyä kiireellisissä tapauksissa, mutta ne on välittömästi vahvistet-

tava kirjallisesti. Pyynnöistä tulee käydä ilmi pyynnön esittävä tullihallinto, pyydetävät toimenpiteet, pyynnön tarkoitus ja aihe, asiaan liittyvä lainsäädäntö, säännöt ja muut oikeudelliset tekijät sekä mahdollisimman tarkat ja kattavat tiedot tutkinnan kohteena olevista luonnollisista henkilöistä tai oikeushenkilöistä. Lisäksi pyynnössä tulee olla yhteenveto asiaa koskevista seikoista ja jo suoritusta tutkinnasta. Pyyntö on tehtävä pyynnön esittäneen tullihallinnon valtion kielellä ja niihin on liitettävä englanninkielinen käännös. Lisäksi pyynnot ja niiden liiteasiakirjat on todistettava oikeiksi pyynnön esittäjän tullihallinnon virallisella leimalla.

Jos pyyntö ei täytä muotovaatimuksia, pyynnön vastaanottanut tullihallinto voi vaatia sen korjaamista tai täydentämistä.

Toisen tullihallinnon esittämään pyyntöön tietyin menettelyn noudattamisesta voidaan artiklan mukaan suostua pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen kansallisten oikeudellisten ja hallinnollisten määräysten mukaisesti ja niitä noudattaen.

Rikosoikeusapulain 7 § sisältää vastaavat säännökset oikeusapupyynnöiden muodosta ja sisällöstä. Rikosoikeusapulain 8 §:ssä säädetään oikeusapupyynnöissä käytettävästä kielestä. Sen mukaan Suomeen tuleva oikeusapupyyntö tulee tehdä suomen tai ruotsin kielellä taikka siihen on sisällytettävä käännös jommallekummalle näistä kielistä. Rikosoikeusapulaissa mahdollistetaan kuitenkin oikeusavun antaminen muullakin kielellä, jollei pyynnön täyttämiseksi rikosoikeusapulain mukaan muutoin ole estettä. Lisäksi rikosoikeusapuasituksen 9 §:n nojalla oikeusapupyynnöt voidaan tehdä muun muassa englannin, ranskan ja saksan kielellä.

16 artikla. *Poikkeukset avunantovelvollisuudesta.* Sopimuspuolen tullihallinto voi kieltäytyä avunannosta kokonaan tai osittain tai suostua avunantoon vain tietyin ehdoin ja edellytyksin, jos avun antaminen saattaisi vahingoittaa valtion täysivaltaisuutta, turvallisuutta, yleistä järjestystä, oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*), kansallisen oikeusjärjestelmän perusperiaatteita tai muita olennaisia etuja, samoin jos avunanto merkitsisi teollisten, liike- tai ammattisalaisuuksien loukkaamista. Artiklan sisältämät kieltäytymisperusteet vastaavat keskeisiltä osin rikos-

oikeusapulain 12 §:ssä säädettyjä kieltäytymisperusteita.

Kieltäytymisestä ja sitä koskevasta päätöksestä on viipymättä ilmoitettava kirjallisesti pyynnön esittäneelle tullihallinnolle. Kieltäytymisen on perusteltava.

Avunantamista voidaan lykätä, jos se haittaa käynnissä olevaa tutkintaa, syyttämistä tai oikeudenkäyntiä. Tässä tapauksessa sopimuspuolten tullihallinnot neuvottelevat selvittääkseen, voidaanko apua antaa pyynnön vastaanottaneen tulliviranomaisen mahdollisesti asettamin ehdoin ja edellytyksin.

Jos toisen sopimuspuolen tulliviranomainen pyytää sellaista apua, jota se ei itse voisi pyydetessä antaa, sen tulee huomauttaa tästä seikasta pyynnössään. Tällöin avunantopyyntöön suostumista harkitaan pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen valtion alueella voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

17 artikla. *Kustannukset.* Artikla koskee sopimuksen täytäntöönpanosta aiheutuvien kustannusten korvaamista. Sopimuspuolten tulliviranomaiset vastaavat itse kustannuksistaan lukuun ottamatta asiantuntijoille, todistajille sekä muille kuin valtion palveluksessa oleville kääntäjille ja tulkeille maksettavia palkkioita. Mikäli pyynnön täyttäminen aiheuttaisi huomattavia ja erityisiä kuluja, tulliviranomaiset neuvottelevat keskenään pyynnön toteuttamisen ehdoista ja edellytyksistä sekä kustannusten kohdistamisesta.

Rikosoikeusapulain 25 §:ssä säädetään oikeusavun antamisesta aiheutuvista kustannuksista. Sen mukaan kustannuksista ei peritä korvausta pyynnön esittäneeltä valtiolta, ellei asetuksella toisin säädetä. Rikosoikeusapuasituksen 20 §:ssä säädetään vieraasta valtiosta kuultavaksi kutsutun todistajan ja asiantuntijan oikeudesta saada valtion varoista korvausta kustannuksistaan.

18 artikla. *Sopimuksen täytäntöönpano.* Artiklan mukaan sopimuksen mukaista apua annetaan suoraan sopimuspuolten tullihallintojen kesken. Tulliviranomaiset sopivat keskenään sopimuksen yksityiskohtaisista täytäntöönpanoa helpottavista järjestelyistä. Sopimuksessa tarkoitetut tiedot toimitetaan niille virkamiehille, jotka kumpikin tullihallinto on erityisesti nimennyt tätä tarkoitusta varten. Tullihallinnot toimittavat toisilleen tar-

koitusta varten nimettyjen virkamiesten luetteloon. Artiklan mukaan tulliviranomaiset voivat järjestää suoran yhteydenpidon henkilöiden kesken. Artiklassa määrätään myös, että sopimuksen tulkinnasta ja soveltamisesta syntyvät ongelmat ja epäselvyydet pyritään ratkaisemaan yhteisymmärryksessä tullihallintojen välisissä neuvotteluissa. Tarvittaessa ratkaisua haetaan diplomaattiteitse.

19 artikla. *Alueellinen soveltaminen.* Sopimusta sovelletaan Suomen tasavallan ja Valko-Venäjän tasavallan tullialueella. Suomessa tullialue on määritelty tullilaissa alueeksi, jonka muodostavat valtakunnan maa-alue, aluevedet ja ilmatila, kuitenkin niin, että tullialue ulottuu kaksi meripeninkulmaa aluemereren ulkorajaa kauemmaksi, jollei asiasta ole kansainvälisesti muuta sovittu.

Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen (SopS 49—50/1996) 33 artiklan mukaan rantavaltio saa lisävyöhykkeeksi nimetyllä aluemereensä liittyvällä vyöhykkeellä harjoittaa tarpeellisia valvontatoimia muun muassa estääkseen tulli- ja verolakien määräysten rikkomisen alueellaan tai aluemerellä ja rangaistakseen alueellaan tai aluemerellä tapahtuneen edellä mainittujen lakien ja määräysten rikkomisen. Suomessa ei ole varsinaista lisävyöhykettä, mutta tullialue ulottuu edellä mainituin tavoin kaksi meripeninkulmaa aluemereren ulkorajaa kauemmaksi.

Valko-Venäjän kanssa tehdyn sopimuksen soveltamisala on määritelty viittaamalla ”sopimuspuolten valtioiden alueilla voimassa olevaan lainsäädäntöön”. Huomioon on siten otettava myös edellä mainitut merioikeusyleissopimuksen määräykset, jotka asettavat tiettyjä rajoituksia toimenpiteille, joihin ryhtytään Suomen aluemereren ulkorajan ulkopuolella. Merioikeusyleissopimuksen mukaan Suomen aluemereren ulkorajan ulkopuolisella kahden meripeninkulman levyisellä vyöhykkeellä ei voi ryhtyä muihin kuin suomalaisiin aluksiin kohdistuviin toimenpiteisiin, jotka liittyvät tulli- ja verolakien rikkomiseen muualla kuin Suomen alueella, esimerkiksi Valko-Venäjän alueella.

Sopimus ei estä antamasta toisilleen apua laajemmalti muiden kansainvälisten sopimusten tai järjestelyjen tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

20 artikla. *Täydentävä luonne.* Artiklassa määrätään, että rajoittamatta 13 ja 14 artiklan soveltamista sopimus ei estä soveltamasta yhteisön säännöksiä Euroopan yhteisöjen komission toimivaltaisten yksikköjen ja Suomen tasavallan tulliviranomaisten välisestä sellaisten tietojen toimittamisesta, jotka koskevat tulliasioissa saatuja, yhteisölle mahdollisesti merkityksellisiä tietoja.

21 artikla. *Voimaantulo ja päättyminen.* Artikla sisältää sopimuksen voimaantumista koskevat tavanomaiset määräykset. Sopimus on tarkoitettu olemaan voimassa toistaiseksi. Mahdollinen irtisanominen tulee voimaan kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun toinen sopimuspuoli on vastaanottanut irtisanomisilmoituksen.

1.2 Liitteen sisältö ja suhde Suomen lainsäädäntöön

1 kappale. Kappaleessa määritellään automaattisen tietojenkäsittelyn avulla käsiteltävien tietojen laatu. Tietojen tulee olla asianmukaisesti ja laillisesti hankittuja ja käsiteltyjä. Niiden on myös oltava määriteltyjä ja laillisiin tarkoituksiin tallennettuja eikä niitä saa käyttää vastoin niiden varsinaista käyttötarkoitusta. Edelleen kappaleessa edellytetään, että tiedot ovat riittäviä, merkityksellisiä ja tarkoitukseensa nähden oikeasuhtaisia. Tietojen tulee olla oikeellisia ja tarvittaessa ajan tasalla, ja ne on säilytettävä niin, ettei tiedon kohteen yksilöinti ole mahdollista kauemmin kuin on tarpeen siihen tarkoitukseen, jota varten tiedot on talletettu.

2 kappale. Kappale koskee arkaluonteisia tietoja, joiden käsittely automaattisen tietojenkäsittelyn menetelmin on jo sellaisenaan omiaan vaarantamaan yksilön oikeudet ja edut. Tällaisiin tietoihin kuuluvat tiedot, joista käyvät ilmi rotu, poliittiset mielipiteet, uskonnollinen tai muu vakaumus, terveys tai sukupuolielämä taikka jotka liittyvät rikosoikeudellisiin tuomioihin. Kappaleen mukaan kyseisiä tietoja ei saa käsitellä automaattisessa tietojenkäsittelyssä, ellei kansallinen lainsäädäntö anna yksilölle riittävää oikeussuojaa.

3 kappale. Kappaleessa edellytetään ryhtytäväksi asianmukaisiin turvatoimiin automaattisessa tietojenkäsittelyssä käsiteltävi-

en henkilötietojen suojaamiseksi luvattomalta hävittämiseltä ja tahattomalta katoamiselta. Samanlaisia toimenpiteitä tarvitaan luvattoman käytön muuttamisen tai levittämisen varalta.

4 kappale. Kappaleen sisältämät oikeusturvakeinot käsittävät rekisteröidyn suojelemiseksi tarvittavat toimet. Niiden mukaan jokaisen on voitava todeta automaattisesti käsiteltävän henkilörekisterin olemassaolo ja sen päätarkoitukset, rekisterinpitäjän henkilöllisyys ja kotipaikka tai pääasiallinen toimipaikka. Edelleen jokaisen tulee voida kohtuullisin väliajoin ja ilman kohtuuttomia viivästyksiä tai kustannuksia saada vahvistus siitä, onko häntä koskevia tietoja talletettu automaattisesti käsiteltävään rekisteriin sekä saada tällaiset tiedot ymmärrettävässä muodossa. Liitteen 1 ja 2 kappaleessa esitetyjä pääperiaatteita toteuttavan kansallisen lain vastaisesti käsitellyt tiedot tulee tarvittaessa saada oikaistuksi tai poistetuksi. Lisäksi jokaisella on oikeus oikeudellisiin toimenpiteisiin, jos vahvistusta, tiedonsaantia, oikaisua tai poistamista koskevaa pyyntöä ei noudateta.

5 kappale. Kappaleen 1 alakohdan mukaan liitteen 1, 2 ja 4 kappaleissa määriteltyihin tietosuojan peruseriaatteisiin ei sallita poikkeuksia muutoin kuin tässä kappaleessa määritellyissä rajoissa. Kappaleen 2 alakohdan mukaan rajoitukset ovat sallittuja vain, jos niistä on säädetty kyseisen sopimuspuolen laissa ja se on välttämätöntä demokraattisessa yhteiskunnassa valtion turvallisuuden, yleisen turvallisuuden tai valtion rahatalouden etujen suojaamiseksi taikka rekisteröidyn tai muiden henkilöiden oikeuksien ja vapauksien turvaamiseksi.

Kappaleen 3 alakohta antaa mahdollisuuden lailla rajoittaa 4 kappaleen b ja d kappaleissa lueteltuja oikeuksia silloin, kun kysymyksessä ovat sellaiset automaattisessa tietojenkäsittelyssä käsiteltävät henkilörekisterit, joita käytetään tilastollisiin tarkoituksiin tai tieteelliseen tutkimukseen, jos tästä ei aiheudu ilmeisesti tietosuojan loukkaamisen vaaraa.

6 kappale. Kappaleessa sopimuspuolet veloitetaan huolehtimaan siitä, että sen lainsäädäntö sisältää tarpeelliset rangaistussään-

nökset ja oikeuskeinot tietosuojan peruseriaatteiden loukkauksen varalta.

7 kappale. Kappaleen mukaan rekisteröidylle voidaan myöntää laajempi suoja kuin mitä sopimus edellyttää.

2 Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Pykälä sisältää säännöksen, jolla saataan voimaan ne sopimuksen määräykset, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan. Lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä selostetaan jäljempänä eduskunnan suostumuksen tarpeellisuutta koskevassa jaksossa.

2 §. Pykälä sisältää sopimuksen mukaisesti vaihdettujen tietojen, asiakirjojen ja muiden ilmoitusten salassapitoa sekä niiden edelleen luovuttamista ja käyttöä koskevat säännökset. Säännökset ovat tarpeen sen vuoksi, että sopimuksen mukaan luovutettavat tiedot, asiakirjat ja muut ilmoitukset eivät kaikilta osin ole turvallisuusluokiteltua tietoa, minkä vuoksi kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annettua lakia (588/2004) ei voida suoraan soveltaa sopimuksen mukaisesti tapahtuvaan tullihallintojen tiedonvaihtoon.

Siltä osin, kun sopimuksen mukaisesti vaihdetut tiedot sisältävät turvallisuusluokiteltua tietoa, suojataan niitä suoraan Suomen ja Valko-Venäjän välillä solmitun sopimuksen mukaisesti.

Pykälän nojalla sopimuksessa tarkoitettua yhteistyötä varten tullihallinnon vastaanottamat, tuottamat tai lähettämät tiedot, asiakirjat ja muut ilmoitukset on pidettävä salassa eikä niitä saa luovuttaa tai käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, mitä varten ne on annettu, ellei asiakirjan luovuttaja ole antanut siihen etukäteen kirjallista suostumustaan. Sopimuksen määräykset edellyttävät näin ollen sen puitteissa vaihdettujen tietojen osalta tehostettua suojaa, minkä vuoksi ja kun kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annettua lakia ei voida soveltaa turvallisuusluokittelemattomiin tietoihin, voimaansaattamislakiin ehdotetaan otettavaksi asiasta nimenomainen säännös. Säännös koskee sopimuksen 13 artiklassa tarkoitettuja tietoja, jotka ovat turvallisuusluokittelemattomia.

3 §. Voimaantuloajankohdasta säädetäisiin tasavallan presidentin asetuksella. Laki on

tarkoitus saattaa voimaan samanaikaisesti kuin sopimus tulee voimaan.

3 Voimaantulo

Sopimuksen mukaan sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen diplomaattiteitse, kun kaikki sopimuksen voimaantulon edellyttämät kansallisen lainsäädännön mukaiset toimenpiteet on suoritettu. Sopimus tulee voimaan kuu-
denkymmenen päivän kuluttua jälkimmäisen ilmoituksen vastaanottamisesta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

4 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy muun muassa sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Eduskunnan perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan perustuslaissa tarkoitettu eduskunnan hyväksymistoimivalta kattaa kaikki aineelliselta luonteeltaan lain alaan kuuluvat kansainvälisen velvoitteen määräykset. Sopimuksen määräykset on luettava lainsäädännön alaan, jos määräys koskee jonkin perustuslaissa turvatun perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien tai velvollisuuksien perusteita, jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla taikka jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on voimassa lain säännöksiä tai jos siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Kysymykseen ei vaikuta se, onko jokin määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (PeVL 11 vp, PeVL 12/2000 vp ja PeVL 45/2000 vp).

Sopimus sisältää useita sellaisia määräyksiä, jotka kuuluvat edellä esitetyn mukaisesti lainsäädännön alaan. Ensinnäkin sopimuksen 1 artikla sisältää sopimuksessa käytetyt määritelmät. Sopimuksen 2 artiklassa määrätään

sopimuksen soveltamisalasta ja 21 artiklassa sopimuksen alueellisesta soveltamisalasta. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että jos sopimuksen määräykset käsitteistä ja soveltamisalasta koskevat lainsäädännön alaan kuuluvia asioita, määräykset vaikuttavat välillisesti näiden lainsäädännön alaan kuuluviin aineellisten määräysten sisältöön ja kuuluvat siten itsekin lainsäädännön alaan (PeVL 6/2001 vp, PeVL 24/2001 vp ja PeVL 48/2004 vp).

Sopimuksen 6 artiklassa määrätään tulliviranomaisten velvollisuudesta valvoa henkilöitä, tavaroita, kulkuneuvoja ja paikkoja, jotka mahdollisesti liittyvät tullilainsäädännön vastaiseen toimintaan. Sopimuksen 9 artikla puolestaan koskee tulliviranomaisen velvollisuutta suorittaa tutkintaa toisen sopimuspuolen tulliviranomaisen pyynnöstä. Tällaisesta viranomaiselle asetettavasta velvollisuudesta käyttää lainmukaisia toimivaltuuksiaan on säädettävä lailla. Myös sopimuksen 3 artiklan 1—2 kohdan määräykset tulliviranomaisten velvollisuuksista hankkia tietoja toisen sopimuspuolen tulliviranomaisen pyynnöstä koskevat ainakin välillisesti viranomaisten velvollisuuksia käyttäen lainmukaisia toimivaltuuksiaan. Määräykset kuuluvat näin ollen lainsäädännön alaan. Sopimuksen 6 artikla kuuluu lainsäädännön alaan myös sillä perusteella, että sen määräykset koskevat perusoikeuksia.

Sopimuksen 7 artikla koskee valvottua läpikäymistä. Valvotussa läpikäymisessä viranomaisen pidättyä tietyin edellytyksin puuttumasta laittomaksi epäiltyyn kuljetukseen, vaikka virkavelvollisuus sitä edellyttäisi. Tämän vuoksi valvottua läpikäymistä ja siinä noudatettavaa menettelyä koskevat määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 11 artiklassa määrätään asiantuntijana ja todistajana toimimisesta toisen sopimuspuolen alueella. Tällaisista seikoista tulee säätää lailla, minkä vuoksi määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 13 artikla koskee sopimuksessa tarkoitettujen tietojen ja asiakirjojen käyttöä. Artikla sisältää määräyksiä muun muassa siitä, missä rajoissa tietoja ja asiakirjoja voidaan luovuttaa edelleen, sekä siitä, että tiedot ovat luottamuksellisia ja salassapitosuojan alaisia. Tietojen ja asiakirjojen salassapidosta

ja luovuttamisesta on voimassa laintasoista sääntelyä. Artiklan määräyksiä on myös muutoin pidettävä luonteeltaan sellaisina, että niiden kattamista asioista tulee säätää lailla. Artiklan määräysten on näin ollen katsottava kuuluvan lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 14 artikla sisältää henkilötietojen suojaa koskevia määräyksiä. Lisäksi sopimukseen erottamattomasti kuuluvassa liitteessä on säännökset tietosuojan perusperiaatteista henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä. Liitteen säännökset pohjautuvat Euroopan neuvoston tietosuojajayleissopimuksen artikloihin.

Perustuslain 10 §:n mukaan henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Perustuslakivaliokunta on käytännössään katsonut perustuslain jättävän henkilötietojen suojaa tarkoittavan sääntelyn yksityiskohdat lainsäätäjän harkintaan (esimerkiksi PeVL 1/2002 vp). Hallintovaliokunnan lausunnoista (esimerkiksi HaVM 26/2002 vp ja HaVM 27/2002 vp) ilmenee, että henkilötietojen suojan kannalta tärkeitä sääntelykohteita ovat ainakin rekisteröinnin tavoite, rekisteröitävien henkilötietojen sisältö, niiden sallitut käyttötarkoitukset tietojen luovutettavuus mukaan luettuna sekä tietojen säilytysaika henkilörekistereissä ja rekisteröidyn oikeusturva. Lisäksi hallintovaliokunta on katsonut lailla säätämisen vaatimuksen ulottuvan myös mahdollisuuteen luovuttaa henkilötietoja teknisen käyttöyhteyden avulla. Henkilötietojen suojasta säädetään tullilaisissa ja henkilötietolaisissa.

Sopimuksen 14 artikla sisältää muun muassa henkilötietojen käyttämistä, luovuttamista ja poistamista koskevia määräyksiä, jotka kuuluvat edellä esitetyn perusteella lainsäädännön alaan. Sama koskee sopimuksen liitteen määräyksiä henkilötietojen automaattisesta tietojenkäsittelystä. Sopimuksen 14 artiklan määräykset koskevat myös tietojen salassapitoa ja luovuttamista ja kuuluvat lainsäädännön alaan silläkin perusteella, että näistä seikoista on säädettävä lailla.

Sopimuksen 3 artiklan 1—2 kohdat, 4 artikla, 5 artikla ja 8 artikla koskevat tietoja, joita sopimuspuolten tulliviranomaisten tulee sopimuksen mukaan toimittaa toisilleen. Sopimuksen 10 artikla puolestaan velvoittaa toimittamaan toisen sopimuspuolen viran-

omaiselle muun muassa todistusaineistoa. On ilmeistä, että ainakin osa tällaisista tiedoista ja asiakirjoista on salassa pidettäviä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdan perusteella. Niiden luovuttamisesta ulkomaan viranomaiselle on saman lain 30 §:n mukaan säädettävä lailla. Edellä mainitut määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan. Määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan myös sillä perusteella, että niistä voi seurata tulliviranomaiselle velvollisuus luovuttaa henkilötietoja Valko-Venäjän viranomaisille. Avunantopyyntöjen muotoa ja sisältöä koskevan 15 artiklan 2 kohdan e alakohdan nojalla pyynnössä on esitettävä mahdollisimman tarkat ja kattavat tiedot tutkinnan kohteena olevista luonnollisista henkilöistä tai oikeushenkilöistä. Myös tästä määräyksestä voi asiallisesti seurata velvollisuus luovuttaa henkilötietoja Valko-Venäjän viranomaisille ja se kuuluu näin ollen lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 16 artiklassa on määräykset avunantovelvollisuutta koskevista poikkeuksista. Edellä on todettu, että viranomaiselle asetettavasta velvollisuudesta käyttää lainmukaisia toimivaltuuksiaan on säädettävä lailla, ja vastaavasti on arvioitava avunantovelvollisuutta koskevia poikkeuksia. Määräys kuuluu lainsäädännön alaan.

4.2 Käsittelyjärjestys

Sopimus ei sisällä määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa tai 95 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla. Sopimus voidaan hallituksen käsityksen mukaan hyväksyä äänen enemmistöllä, ja ehdotus sen voimaansaattamislainsäädännön mukaisesti voidaan hyväksyä tavallisen lain säätämisyhteisyydessä. Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään, että

Eduskunta hyväksyisi Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 2009 Suomen tasavallan hallituksen ja Valko-Venäjän tasavallan hallituksen välisestä yhteistyöstä ja keskinäisestä avunannosta tulliasioissa tehdyn sopimuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

Valko-Venäjän kanssa yhteistyöstä ja keskinäisestä avunannosta tulliasioissa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 2009 Suomen tasavallan hallituksen ja Valko-Venäjän tasavallan hallituksen välillä yhteistyöstä ja keskinäisestä avunannosta tulliasioissa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Edellä 1 §:ssä tarkoitetun sopimuksen mukaisesti tullihallinnon missä tahansa muodos-

sa vastaanottamat, tuottamat tai lähettämät tiedot, asiakirjat tai muut ilmoitukset on pidettävä salassa, eikä niitä saa käyttää tai luovuttaa muuhun kuin siihen tarkoitukseen, mitä varten ne on annettu, ellei tietojen luovuttaja ole antanut siihen etukäteen kirjallista suostumustaan.

3 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 27 päivänä elokuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Hallinto- ja kuntaministeri *Tapani Tölli*

Liite
Sopimusteksti

SOPIMUS**SUOMEN TASAVALLAN HALLITUKSEN
JA VALKO-VENÄJÄN TASAVALLAN
HALLITUKSEN VÄLISESTÄ YHTEIS-
TYÖSTÄ JA KESKINÄISESTÄ
AVUNANNOSTA TULLIASIOISSA**

Suomen tasavallan hallitus ja Valko-Venäjän tasavallan hallitus, jäljempänä "sopimuspuolet", jotka

katsovat, että tullilakien vastaiset teot vahingoittavat niiden maiden taloudellisia, kaupallisia, verotaloudellisia, yhteiskunnallisia ja kulttuurisia etuja sekä teollisuuden ja maatalouden etuja samoin kuin kaupan laillisia etuja,

ovat vakuuttuneita siitä, että tullilakien vastaisten tekojen torjuntaa voidaan tehostaa niiden tullihallintojen välisellä tiiviillä yhteistyöllä,

katsovat, että on tärkeää määrätä oikein maahantuonnin tai maastaviennin yhteydessä kannettavat tullit ja muut verot sekä varmistaa kielto-, rajoitus- ja valvontatoimenpiteiden asianmukainen täytäntöönpano, mukaan lukien tuotevääreännöksiä ja rekisteröityjä tavaramerkkejä koskevien säännösten ja määräysten täytäntöönpanoon liittyvät toimenpiteet,

katsovat, että huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laiton kauppa on vaara kansanterveydelle ja yhteiskunnalle,

ottavat huomioon määräykset, jotka sisältyvät Yhdistyneiden Kansakuntien alaisuudessa vuonna 1961 tehtyyn huumausaineyleissopimukseen, sellaisena kuin se on muutettuna, ja vuonna 1971 tehtyyn psykotrooppisia aineita koskevaan yleissopimukseen, sellaisena kuin se on muutettuna, sekä vuonna 1988 huuma-

AGREEMENT**BETWEEN THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF FINLAND AND
THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF BELARUS ON
COOPERATION AND MUTUAL
ASSISTANCE IN CUSTOMS MATTERS**

The Government of the Republic of Finland and the Government of the Republic of Belarus, hereafter referred to as the Contracting Parties,

Considering that contraventions of customs laws are prejudicial to economic, commercial, fiscal, social, cultural, industrial and agricultural interests of their respective countries, as well as to the legitimate interests of trade;

Convinced that action against contraventions of customs laws can be rendered more effective by close cooperation between their Customs Administrations;

Considering the importance of accurate assessment of customs duties and other taxes collected at importation or exportation and of ensuring proper enforcement of measures of prohibition, restriction and control, the latter including those on the enforcement of the legal provisions and regulations on counterfeit goods and registered trade-marks;

Recognizing that illicit trafficking in narcotic drugs and psychotropic substances represents a danger for public health and society;

Having regard to the provisions of the Single Convention on Narcotic Drugs of 1961, as amended, and the Convention on Psychotropic Substances of 1971, as amended, drawn up under the auspices of the United Nations Organisation as well as the United Nations Convention against Illicit Traffic in

usaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa vastaan tehtyyn Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimukseen, ja

ottavat huomioon kansainväliset sopimukset kahdenvälisen keskinäisen avunannon edistämisestä ja erityisesti Tulliyhteistyöneuvoston 5 päivänä joulukuuta 1953 antaman suosituksen keskinäisestä hallinnollisesta avunannosta,

ovat sopineet seuraavaa:

1 artikla

Määritelmät

Tässä sopimuksessa tarkoitetaan

a) "tullilaeilla" niitä säännöksiä ja määräyksiä, joita tullihallinnot soveltavat tavaroiden — mukaan lukien maksuvälineiden — tuontiin, vientiin ja kauttakuljetukseen sekä tavaroiden tullimenettelyyn asettamiseen ja jotka koskevat tulleja, veroja tai muita tullihallintojen kantamia maksuja taikka kielto-, rajoitus- tai valvontatoimenpiteitä;

b) "tullihallinnolla" Suomen tasavallassa Tullihallitusta ja Valko-Venäjän tasavallassa Valtion tullikomiteaa;

c) "tullilakien vastaisella teolla" tullilakien rikkomista tai sen yritystä;

d) "pyynnön esittäneellä tullihallinnolla" sen sopimuspuolen tullihallintoa, joka pyytää apua tulliasioissa;

e) "pyynnön vastaanottaneella tullihallinnolla" sen sopimuspuolen tullihallintoa, jolta pyydetään apua tulliasioissa;

f) "henkilöllä" luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä;

g) "henkilötiedoilla" tietoja, jotka koskevat tunnistettua tai tunnistettavissa olevaa luonnollista henkilöä;

h) "huumausaineilla" eloperäistä tai synteettistä ainetta, joka mainitaan vuoden 1961 huumausaineyleissopimuksen I ja II listassa,

Narcotic Drugs and Psychotropic Substances of 1988;

Having regard to international instruments promoting bilateral mutual assistance, and in particular to the Recommendation of the Customs Co-operation Council on mutual administrative assistance of 5 December 1953;

Have agreed as follows:

Article 1

Definitions

For the purposes of this Agreement:

a) "customs laws" shall mean any legal or regulatory provisions enforced by the Customs Administrations governing the import, export and transit of goods as well as the means of payment, and also any customs procedure under which the goods may be placed, whether relating to customs duties, taxes and other charges levied by the Customs Administrations or to measures of prohibition, restriction and control;

b) "Customs Administration" shall mean: the National Board of Customs — in the Republic of Finland, and the State Customs Committee — in the Republic of Belarus;

c) "contravention" shall mean any violation or attempted violation of customs laws;

d) "requesting Customs Administration" shall mean the Customs Administration of a Contracting Party, which makes a request for assistance in customs matters;

e) "requested Customs Administration" shall mean the Customs Administration of a Contracting Party, which receives a request for assistance in customs matters;

f) "person" shall mean any physical human being or legal entity;

g) "personal data" shall mean any information relating to an identified or identifiable physical human being;

h) "narcotic drugs" shall mean any substance, natural or synthetic, in Schedules I and II of the Single Convention on Narcotic

sellaisina kuin ne ovat muutettuina, sekä ainetta, joka on rinnastettu huumausaineisiin kansallisessa lainsäädännössä;

i) "psykotropisilla aineilla" eloperäistä, synteettistä tai luonnosta saatavaa ainetta, joka mainitaan vuoden 1971 psykotropisia aineita koskevan yleissopimuksen I, II, III ja IV listassa, sellaisina kuin ne ovat muutettuina, sekä mitä tahansa ainetta, joka on rinnastettu psykotropisiin aineisiin kansallisessa lainsäädännössä;

j) "huumausaineiden lähtöaineilla" kemiallisia aineita, jotka on lueteltu vuonna 1988 huumausaineiden ja psykotropisten aineiden laitonta kauppaa vastaan tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen liitteessä, sellaisena kuin se on muutettuna;

k) "valvotulla läpilaskulla" menettelytapaa, jolla laittomien lähetysten sallitaan kulkea sopimuspuolten valtioiden alueelta, alueen kautta tai alueelle niiden toimivaltaisten viranomaisten tietien ja valvonnassa tullilakien vastaisiin tekoihin osallisten henkilöiden paljastamiseksi ja tunnistamiseksi.

Drugs of 1961, as amended, as well as any substance assimilated to narcotic drugs in national legislation;

i) "psychotropic substances" shall mean any substance, natural or synthetic, or any natural material in Schedules I, II, III and IV of the Convention on Psychotropic Substances of 1971, as amended, as well as any substance assimilated to psychotropic substances in national legislation;

j) "precursors" shall mean chemical substances listed in the Annex to the United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances of 1988, as amended;

k) "controlled delivery" shall mean the technique of allowing illicit consignments to pass out of, through or into the territories of the States of the Contracting Parties, with the knowledge and under the supervision of their competent authorities, with a view to detecting and identifying persons involved in contraventions of customs laws.

2 artikla

Sopimuksen soveltamisala

1. Sopimuspuolet antavat tullihallintojensa välityksellä ja tämän sopimuksen määräysten mukaisesti toisilleen apua

a) tullilakien asianmukaisen soveltamisen varmistamiseksi;

b) tullilakien vastaisten tekojen estämiseksi, tutkimiseksi ja niitä koskeviin syytöksiin ryhtymiseksi.

2. Tämän sopimuksen mukaista apua annetaan pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen valtion alueella voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti sekä pyynnön vastaanottaneen tullihallinnon toimivallan ja käytettävissä olevien voimavarojen rajoissa.

3. Tämä sopimus ei koske tullien, verojen ja muiden maksujen perintää toisen sopimuspuolen lukuun.

4. Tämä sopimus ei vaikuta niiden rikosasi-

Article 2

Scope of the Agreement

1. The Contracting Parties shall, through their Customs Administrations and in accordance with the provisions set out in this Agreement, afford each other assistance in order:

a) to ensure that customs laws are properly applied;

b) to prevent, investigate and prosecute contraventions of customs laws.

2. Assistance within the framework of this Agreement shall be rendered in accordance with the legislation in force in the territory of the State of the requested Contracting Party and within the competence and available resources of the requested Customs Administration.

3. This Agreement does not provide for the recovery of duties, taxes and any other charges on behalf of the other Contracting Party.

4. This Agreement shall not affect the ap-

oissa annettavaa oikeusapua koskevien kansainvälisten sopimusten soveltamiseen, joita sopimuspuolet ovat tehneet.

plication of international agreements on legal assistance in criminal matters into which the Contracting Parties have entered.

3 artikla

Avunannon ala

1. Tullihallinnot toimittavat toisilleen joko pyynnöstä tai oma-aloitteisesti tiedot ja asiakirjat, joiden avulla voidaan varmistaa tullilakien asianmukainen soveltaminen sekä tullilakien vastaisten tekojen estäminen, tutkinta ja niitä koskevat syytetoimet.

2. Kansallisten oikeudellisten ja hallinnollisten säännöstensä mukaisesti sopimuspuolten tullihallinnot toimittavat toisilleen — pyynnöstä ja tarvittaessa ennakkotutkinnan suorittuaan — kaikki tiedot, joiden avulla ne voivat varmistaa tullien, verojen ja maksujen asianmukaisen kantamisen, ja erityisesti tiedot, jotka helpottavat

a) tavaroiden tullausarvon, tariffinimikkeen ja alkuperän määrittämistä;

b) kieltoja, rajoituksia ja valvontaa koskevien säännösten täytäntöönpanoa.

3. Suorittaessaan tutkintaa toisen tullihallinnon puolesta kumpikin tullihallinto toimii siten kuin toimiessaan omaan lukuunsa tai oman sopimuspuolensa toisen viranomaisen pyynnöstä.

4. Jollei pyynnön vastaanottanut tullihallinto ole asianmukainen virasto täyttämään pyyntöä, se lähettää pyynnön viipymättä asianmukaiselle virastolle pyytäen siltä yhteistyötä.

5. Tullihallinnot voivat sopia keskenään yhteyshenkilöiden vaihtamisesta määrätyn tai määräämättömäksi ajaksi keskinäisesti sovitujen edellytysten mukaisesti.

6. Tullihallinnot voivat antaa toisilleen teknistä apua tulliasioissa mukaan lukien:

a) tullivirkamiesten vierailut ja vaihdot;

b) koulutus ja avunanto tullivirkamiesten erityistaitojen kehittämiseksi;

c) tullilakeihin ja menettelyihin liittyvien

Article 3

Scope of assistance

1. The Customs Administrations shall provide each other, either on request or on their own initiative, with information and documents which help to ensure proper application of customs laws and the prevention, investigation and prosecution of contraventions of customs laws.

2. In accordance with their national legal and administrative provisions, the Customs Administrations of the Contracting Parties will exchange any information - upon request and after prior investigation if needed - enabling them to ensure the correct collection of customs duties, taxes and levies, especially the information that facilitates:

a) the determination of dutiable value, the tariff classification and the origin of the goods;

b) the enforcement of the provisions concerning prohibitions, restrictions and controls.

3. Either Customs Administration shall, in making inquiries on behalf of the other Customs Administration, act as if they were being made on its own account or at the request of another authority in that Contracting Party.

4. In case the requested Customs Administration is not the appropriate agency to comply with the request, it shall promptly transmit it to the appropriate agency and seek the co-operation of that agency.

5. The Customs Administrations may agree on the exchange of liaison officers for limited or unlimited periods, and on mutually agreed conditions.

6. The Customs Administrations may provide each other technical assistance in customs matters including:

a) visits and exchanges of customs officials;

b) training and assistance in developing specialized skills of the customs officers;

c) exchange of professional, scientific and

ammattillisten, tieteellisten ja teknisten tietojen vaihto.

technical data relating to customs laws and procedures.

4 artikla

Article 4

Tullilakien vastaisiin tekoihin liittyvät tiedot

Information relating to contraventions of customs laws

Tullihallinnot ilmoittavat oma-aloitteisesti tai pyynnöstä toisilleen kaikki sellaiset tullilakien vastaisiin tekoihin liittyvät tiedot, joista niille on todennäköisesti hyötyä, ja erityisesti tietoja:

The Customs Administrations shall, on their own initiative or upon request, supply to each other all information likely to be of use to them relating to contraventions of customs laws and, in particular, regarding:

a) luonnollisista henkilöistä tai oikeushenkilöistä, joiden tiedetään tai epäillään syyllistyneen tai syyllistyneen toisen sopimuspuolen valtion alueella voimassa olevien tullilakien vastaisiin tekoihin;

a) natural or legal persons known to be, or suspected of, contravening or having contravened the customs laws in force in the territory of the State of the other Contracting Party;

b) tavaroista, joiden tiedetään tai epäillään olevan laittoman kaupan kohteena;

b) goods known to be, or suspected of being, the subject of illicit traffic;

c) kulkuneuvoista ja konteista, joita tiedetään tai epäillään käytettävän toisen sopimuspuolen valtion alueella voimassa olevien tullilakien vastaisissa teoissa;

c) means of transport and containers known to be, or suspected of being, used in contraventions of the customs laws in force in the territory of the State of the other Contracting Party;

d) uusista keinoista ja menetelmistä, joita tiedetään tai epäillään käytettävän tullilakien vastaisissa teoissa;

d) new ways and means known to be, or suspected of being, employed in contraventions of customs laws;

e) uusista tullivalvontamenetelmistä, jotka ovat osoittautuneet tehokkaiksi.

e) new customs law enforcement techniques which have proved their effectiveness.

5 artikla

Article 5

Tiedot tavaroiden liikkumisesta

Information on movement of goods

Tullihallinnot ilmoittavat oma-aloitteisesti tai pyynnöstä toisilleen seuraavat tiedot:

The Customs Administrations shall, on their own initiative or upon request, supply to each other the following information:

a) onko pyynnön esittäneen tullihallinnon valtion alueelle tuodut tavarat viety laillisesti toisen tullihallinnon valtion alueelta, ja mihin tullimenettelyyn tavarat oli mahdollisesti asetettu;

a) whether goods imported into the territory of the State of the requesting Customs Administration have been lawfully exported from the territory of the State of the other Customs Administration, and the customs procedure, if any, under which the goods have been placed;

b) onko pyynnön esittäneen tullihallinnon valtion alueelta viedyt tavarat tuotu laillisesti toisen tullihallinnon valtion alueelle, ja mihin tullimenettelyyn tavarat oli mahdollisesti asetettu.

b) whether goods exported from the territory of the State of the requesting Customs Administration have been lawfully imported into the territory of the State of the other Customs Administration and the customs

procedure, if any, under which the goods have been placed.

6 artikla

Henkilö-, tavara- ja kulkuneuvovalvonta

Tullihallinnot kohdistavat joko oma-aloitteisesti tai pyynnöstä valvontaa:

a) henkilöihin, joiden pyynnön esittänyt tullihallinto tietää syyllistyneen tai epäilee syyllistyvän tullilakien vastaiseen tekoon, ja erityisesti henkilöihin, jotka liikkuvat pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen tullialueelle ja tullialueelta;

b) kuljetettaviin tai varastoituihin tavaroihin, joiden pyynnön esittänyt tullihallinto epäilee olevan pyynnön esittäneen sopimuspuolen tullialueelle suuntautuvan laittoman kaupan kohteena;

c) kulkuneuvoihin, joita pyynnön esittänyt tullihallinto epäilee käytettävän jommankumman sopimuspuolen tullialueella voimassa olevien tullilakien vastaisissa teoissa;

d) toimitiloihin, joita pyynnön esittänyt tullihallinto epäilee käytettävän jommankumman sopimuspuolen tullialueella voimassa olevien tullilakien vastaisissa teoissa.

Article 6

Surveillance over persons, goods and means of transport

The Customs Administrations shall, either on their own initiative or upon request, maintain surveillance over:

a) persons known to the requesting Customs Administration to have committed a contravention of customs laws or suspected of doing so, particularly those moving into and out of the customs territory of the requested Contracting Party;

b) goods either in transport or in storage suspected by the requesting Customs Administration of being involved in illicit traffic towards the customs territory of the requesting Contracting Party;

c) means of transport suspected by the requesting Customs Administration of being used to commit contraventions of customs laws in the customs territory of either Contracting Party;

d) premises suspected by the requesting Customs Administration of being used to commit contraventions of customs laws in the customs territory of either Contracting Party.

7 artikla

Valvottu läpilasku

1. Tullihallinnot käyttävät yhteisellä sopimuksella ja kumpikin kansallisen lainsäädännön määrittämän toimivaltansa puitteissa valvottua läpilaskua tullilakien vastaisiin tekoihin osallisten henkilöiden tunnistamiseksi. Mikäli valvotun läpilaskun käytöstä päättäminen ei kuulu tullihallinnon toimivaltaan, se ryhtyy yhteistyöhön kyseisen toimivallan omaavien kansallisten viranomaisten kanssa tai siirtää asian mainitulle viranomaiselle.

2. Laittomat lähetykset, joiden valvotusta läpilaskusta on sovittu, voidaan toimivaltaisten kansallisten viranomaisten suostumuksel-

Article 7

Controlled delivery

1. The Customs Administrations shall, by mutual consent and each within its competence determined by national legislation, use controlled delivery in order to identify persons involved in a contravention. When a decision on the use of controlled delivery is not within the competence of the Customs Administration, it shall initiate co-operation with national authorities having such competence or transfer the case to that authority.

2. Illicit consignments whose controlled delivery is agreed to may, with the consent of the competent national authorities, be inter-

la pysäyttää ja laskea eteenpäin joko koskematta kyseisiin tavaroihin tai poistaen ja takavarikoiden ne taikka siten, että nämä tavarat on korvattu kokonaan tai osittain.

3. Valvotun läpilaskun käyttöä koskevat päätökset tehdään tapauskohtaisesti, ja niissä voidaan tarvittaessa ottaa huomioon toimivaltaisten kansallisten viranomaisten kesken tehdyt taloudelliset järjestelyt ja sopimukset.

8 artikla

Tavaroiden laittoman kaupan vastaiset toimet

Tullihallinnot toimittavat viipymättä toisilleen oma-aloitteisesti tai pyynnöstä kaikki asiaan liittyvät tiedot suoritetuista tai suunnitelluista toimista, jotka ovat tai ilmeisesti ovat jommankumman sopimuspuolen valtion alueella voimassa olevien tullilakien vastaisia tekoja ja jotka koskevat erityisesti

a) aseiden, ammusten ja räjähdysaineiden liikkumista;

b) sellaisten arkaluonteisten ja strategisten tavaroiden liikkumista, joihin kohdistetaan asianomaisten kansainvälisten sopimusten ja monenvälisen järjestelyjen ja/tai niitä vastaavien asesulkupoliittisten velvoitteiden mukaista valvontaa;

c) huumausaineiden, psykotrooppisten aineiden ja niiden kemiallisten aineiden liikkumista, jotka on lueteltu vuonna 1988 huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa vastaan tehtyyn Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen liitteessä;

d) sellaisten taide- ja antiikkiesineiden liikkumista, joilla on merkittävää historiallista, kulttuurista tai arkeologista arvoa;

e) myrkyllisten tavaroiden sekä ympäristölle tai terveydelle vaarallisten tavaroiden tai aineiden liikkumista;

f) korkeiden tullien tai verojen alaisten tavaroiden liikkumista, erityisesti alkoholi-juomien ja tupakkatuotteiden liikkumista;

g) tekijän- ja teollisoikeuksia loukkaavien tavaroiden liikkumista.

cepted and allowed to continue with the goods intact or removed and seized or replaced in whole or in part.

3. Decisions concerning the use of controlled delivery are to be taken on a case-by-case basis, and may if necessary take into account financial arrangements and understandings between the competent national authorities.

Article 8

Action against illicit traffic of goods

The Customs Administrations shall, on their own initiative or upon request and without delay, supply to each other all relevant information on transactions, completed or planned, which constitute or appear to constitute a contravention of the customs laws in force in the territory of the State of one of the Contracting Parties especially in the field of movement of:

a) arms, ammunition and explosives;

b) sensitive and strategic goods subject to control in accordance with the international treaties concerned and the relevant multilateral arrangements or regimes and/or concurring non-proliferation obligations;

c) narcotic drugs, psychotropic substances and chemical substances listed in the Annex to the United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances of 1988;

d) objects of art and antiquity which are of significant historical, cultural or archaeological value;

e) poisonous goods as well as goods or substances dangerous to environment or to health;

f) goods subject to high duties or taxes, in particular, alcoholic beverages and tobacco products;

g) goods infringing Intellectual Property Rights.

9 artikla

Tutkinta

1. Tullihallinto ryhtyy toisen tullihallinnon pyynnöstä tutkimaan toimia, jotka ovat tai ilmeisesti ovat pyynnön esittäneen tullihallinnon valtion alueella voimassa olevien tullilakien vastaisia, ja se ilmoittaa tämän tutkimuksen tulokset pyynnön esittäneelle tullihallinnolle.

2. Tutkinta suoritetaan pyynnön vastaanotaneen tullihallinnon valtion alueella voimassa olevien lakien mukaisesti. Pynnön vastaanottanut tullihallinto toimii siten kuin toimiessaan omaan lukuunsa.

3. Tullilakien vastaisen teon käsittelyä varten voivat pyynnön esittäneen tullihallinnon erityisesti nimeämät virkamiehet kirjallisen pyynnön perusteella olla läsnä pyynnön vastaanottaneen tullihallinnon luvalla ja sen mahdollisesti asettamin ehdoin tutkimassa, jota pyynnön vastaanottanut tullihallinto suorittaa oman valtionsa alueella ja jolla on merkitystä pyynnön esittäneelle tullihallinnolle kyseisen tullilakien vastaisen teon osalta.

10 artikla

Tiedostot ja asiakirjat

1. Kumpikin tullihallinto toimittaa omaaloitteisesti tai pyynnöstä toiselle tullihallinnolle kertomuksia, pöytäkirjattua todistusaineistoa tai oikeaksi todistettuja asiakirjajäljennöksiä, jotka sisältävät kaikki saatavilla olevat tiedot suoritetuista tai suunnitelluista toimista, jotka ovat tai ilmeisesti ovat tullilakien vastaisia tekoja toisen tullihallinnon valtion alueella.

2. Tässä sopimuksessa tarkoitetut asiakirjat voidaan korvata tietokoneella tuotetulla missä tahansa muodossa olevalla samansisältöisellä tiedolla. Samanaikaisesti olisi toimitettava kaikki asiaan liittyvä tietojen ja asiakirjojen tulkintaa tai käyttöä varten tarvittava aineisto.

Article 9

Inquiries

1. If one Customs Administration so requests, the other Customs Administration shall initiate inquiries concerning operations which are, or appear to be contrary to the customs laws in force in the territory of the State of the requesting Customs Administration, and it shall communicate the results of such inquiries to the requesting Customs Administration.

2. These inquiries shall be conducted under the laws in force in the territory of the State of the requested Customs Administration. The requested Customs Administration shall proceed as if it were acting on its own account.

3. On written request, officials specially designated by the requesting Customs Administration may, with the authorization of the requested Customs Administration and subject to conditions the latter may impose, for the purpose of processing a contravention of customs laws be present during an inquiry conducted by the requested Customs Administration in the territory of its State and relevant to the requesting Customs Administration in respect of that contravention of customs laws.

Article 10

Files and documents

1. Each Customs Administration shall, on its own initiative or upon request, supply to the other reports, records of evidence or certified copies of documents giving all available information on actions, completed or planned, which constitute or appear to constitute a contravention of customs laws in the territory of the State of the other Customs Administration.

2. The documents provided for in this Agreement may be replaced by computerized information produced in any form for the same purpose. All relevant materials for the interpretation or utilization of the information and documents should be supplied at the sa-

3. Alkuperäisiä tiedostoja ja asiakirjoja pyydetään vain silloin, kun oikeaksi todistetut jäljennökset olisivat riittämättömiä.

4. Tämän sopimuksen mukaisesti saadut alkuperäiset tiedostot ja asiakirjat palautetaan mahdollisimman pian.

me time.

3. Original files and documents shall be requested only in cases where certified copies would be insufficient.

4. Original files and documents received under this Agreement shall be returned at the earliest opportunity.

11 artikla

Asiantuntijat ja todistajat

1. Jos sopimuspuolen tullihallinto tullilakien vastaisen teon yhteydessä sitä pyytää, pyynnön vastaanottanut tullihallinto voi mahdollisuuksien mukaan valtuuttaa virkamiensä esiintymään pyynnön esittäneen sopimuspuolen toimivaltaisten viranomaisten edessä asiantuntijoina tai todistajina viran-toimituksessa toteamiensa seikkojen osalta sekä esittämään todistusaineistoa. Esiintymispyynnöstä on käytävä selvästi ilmi, minkä asian johdosta ja missä ominaisuudessa virkamies esiintyy.

2. Pyyntöön hyväksyvä tullihallinto täsmen-tää antamassaan valtuutuksessa tarvittaessa ne rajat, joissa sen virkamiehet voivat esiintyä asiantuntijoina tai todistajina.

3. Asiantuntijaksi tai todistajaksi kutsutulla virkamiehellä on oikeus kieltäytyä todista-masta tai antamasta lausuntoa, jos virkamiehellä on tähän oikeus tai velvollisuus oman valtionsa tai pyynnön esittäneen sopimuspuolen lainsäädännön mukaan.

Article 11

Experts and witnesses

1. Upon request of a Customs Administration of the Contracting Party in connection with a contravention of customs laws, the requested Customs Administration may authorize its officials, whenever possible, to testify before the competent authorities of the requesting Contracting Party as experts or witnesses regarding facts established by them in the course of their official duties and they may produce evidence. The request for the appearance must clearly indicate in what case and in what capacity the official is to appear.

2. The Customs Administration accepting the request states precisely, if required, in the authorization issued, the limits within which its officials may testify.

3. The official requested to appear as expert or witness has the privilege to refuse to give evidence or a statement, if the official is entitled or obliged to do so by virtue of the laws of the official's own State or those of the requesting Contracting Party.

12 artikla

Virkamiesten käyntejä koskevat järjestelyt

1. Kun sopimuspuolen tullihallinnon virkamiehet ovat tämän sopimuksen mukaisissa tapauksissa läsnä toisen sopimuspuolen valti-on alueella, heidän on aina pystyttävä todis-tamaan virka-asemansa. He eivät saa käyttää virkapukua eivätkä kantaa aseita.

2. Heidän ollessaan toisen sopimuspuolen alueella siellä voimassa oleva lainsäädäntö suojaa heitä samalla tavoin kuin kyseisen so-

Article 12

Arrangements for visiting officials

1. When, in the circumstances provided by this Agreement, officials of the Customs Administration of one Contracting Party are present in the territory of the State of the other Contracting Party, they must at all times be able to furnish proof of their official capacity. They must not be in uniform nor carry arms.

2. They shall, while there, enjoy the same protection as that accorded to customs officials of the other Contracting Party, in accor-

pimuspuolen tullivirkamiehiä ja he ovat vastuussa mistä tahansa rikoksesta, johon he mahdollisesti syyllistyvät.

dance with the laws in force there, and be responsible for any offence they might commit.

13 artikla

Article 13

Tietojen ja asiakirjojen käyttö

Use of information and documents

1. Saatuja tietoja, asiakirjoja ja muita ilmoituksia käytetään tämän sopimuksen tarkoituksiin, ja niitä saa käyttää muihin tarkoituksiin ainoastaan tiedot toimittaneen tullihallinnon etukäteen antamalla kirjallisella suostumuksella, ja ne ovat viimeksi mainitun viranomaisen asettamien rajoitusten alaisia. Näitä määräyksiä ei sovelleta tietoihin, asiakirjoihin ja muihin ilmoituksiin, jotka koskevat huumausaineisiin ja psykotrooppisiin aineisiin liittyviä rikoksia. Kyseisiä tietoja saa luovuttaa muille viranomaisille, jotka ovat suoranaisesti mukana huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittoman kaupan vastustamisessa.

1. Information, documents and other communications obtained shall be used for the purposes of this Agreement and may be used for other purposes only with prior written consent of the Customs Administration which furnished the information and shall be subject to any restrictions laid down by that authority. These provisions are not applicable to information, documents and other communications concerning contraventions relating to narcotic drugs and psychotropic substances. Such information may be communicated to other authorities directly involved in combating illicit trafficking in narcotic drugs and psychotropic substances.

2. Kaikki tämän sopimuksen mukaisesti missä tahansa muodossa toimitetut tiedot ovat luottamuksellisia. Niihin sovelletaan virkasalaisuusveloitetta, ja ne nauttivat samaa suojaa kuin vastaavat tiedot ja asiakirjat nauttivat tiedot vastaanottaneen sopimuspuolen valtion alueella voimassa olevan lainsäädännön nojalla.

2. Any information communicated in whatever form pursuant to this Agreement shall be of confidential nature. It shall be covered by the obligation of official secrecy and shall enjoy the protection extended to the same kind of information and documents under the legislation in force in the territory of the State of the Contracting Party which received it.

3. Tullihallinnot voivat tämän sopimuksen tarkoituksen mukaisesti ja sen soveltamisalan rajoissa käyttää todistusaineistona tämän sopimuksen mukaisesti saatuja tietoja ja asiakirjoja pöytäkirjatassa todistusaineistossaan, selonteissaan ja todistajanlausunnoissaan sekä tuomioistuimenmenettelyssä.

3. The Customs Administrations may, in accordance with the purposes and within the scope of this Agreement, in their records of evidence, reports and testimonies, and in proceedings brought before courts, use as evidence information and documents obtained in accordance with this Agreement.

4. Tällaisten tietojen ja asiakirjojen käyttö todistusaineistona tuomioistuimissa ja niille annettava todistusvoima määräytyvät sopimuspuolten kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

4. The use made of such information and documents as evidence in courts and the legal effect to be attached thereto shall be determined in accordance with the national legislation of the Contracting Parties.

14 artikla

Article 14

Henkilötietojen suojaaminen ja käyttö

Protection and use of personal data

1. Sopimuspuolten valtioiden alueilla voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti so-

1. In accordance with the legislation in force in the territories of the States of the

velletään tämän sopimuksen nojalla vaihdettavien henkilötietojen suojaan seuraavia vähimmäisedellytyksiä:

a) sopimuksen 3 ja 4 artikloiden määräysten estämättä henkilötietoja ei saa toimittaa, jos on perusteltua syytä olettaa, että toimitettujen tietojen välittäminen tai käyttö olisi jommankumman sopimuspuolen lain ja erityisesti tietosuojalainsäädännön vastaista. Tästä vaatuksesta ei voida poiketa silloinkaan, kun tietojen luovuttamisen ei voida katsoa haittaavan kyseistä henkilöä. Tiedot vastaanottavan tullihallinnon on pyydettyä ilmoitettava tiedot toimittaneelle tullihallinnolle niiden käytöstä sekä saavutetuista tuloksista;

b) henkilötietoja saa toimittaa ainoastaan tullihallinnoille ja muille lainvalvontaviranomaisille sekä syyttäjä- ja oikeusviranomaisille, jos niitä tarvitaan syyttämistarkoituksiin. Tällaisia tietoja ei saa luovuttaa muille henkilöille kuin niille, joilta niiden käyttämistä näihin tarkoituksiin vaaditaan, elleivät tiedot toimittavat viranomaiset anna siihen nimenomaista suostumustaan ja ellei vastaanottavien viranomaisten toimintaa sääntelevä laki salli tietojen luovuttamista;

c) pyynnön vastaanottaneen tullihallinnon on varmistettava toimitettavien henkilötietojen paikkansapitävyys ja oikeellisuus. Tiedot toimittava tullihallinto varmistaa, että tiedot ovat virheettömiä ja ajantasaisia. Pynnön esittänyt tullihallinto korjaa, hävittää tai poistaa henkilötiedot tarvittaessa;

d) pyynnön vastaanottanut tullihallinto toimittaa yhdessä henkilötietojen kanssa tiedon omassa lainsäädännössään säädetyistä tietojen poistamisen määräajasta. Henkilötietoja ei säilytetä kauempaa kuin on tarpeen sitä tarkoitusta varten, johon ne on luovutettu;

e) tullihallinnot pitävät rekisteriä lähetetyistä ja vastaanotetuista henkilötiedoista sekä suojaavat kaikki henkilötiedot tehokkaasti luovuttomalta käytöltä, muuttamiselta, julkaisemiselta, vahingoittamiselta ja tuhoamiselta.

2. Vaihdettaessa henkilötietoja tämän sopimuksen nojalla sopimuspuolet varmistavat

Contracting Parties the protection of personal data exchanged under this Agreement shall be subject at least to the following conditions:

a) notwithstanding the provisions of Articles 3 and 4, personal data shall not be transmitted whenever there are reasonable grounds to believe that the transfer or the use made of the data transmitted would be contrary to the law of one of the Contracting Parties, and to legislation on data protection in particular. Nor can this requirement be ignored in cases where the transmission of data cannot be deemed to cause inconvenience to the person concerned. Upon request, the receiving Customs Administration shall inform the furnishing Customs Administration of the use made of the information supplied and of the results achieved;

b) personal data may only be transmitted to Customs Administrations and other law enforcement authorities, and in the case of need for prosecution purposes, to public prosecution and judicial authorities. Such information shall not be communicated to persons other than those required to use it for such purposes unless the authorities supplying the information expressly agree and the law governing the receiving authorities allows such communication;

c) the requested Customs Administration must ascertain the validity and correctness of the personal data to be submitted. The Customs Administration which transmits data shall ensure that they are accurate and up-to-date. The requesting Customs Administration shall correct, destroy or delete the personal data, if so required;

d) the requested Customs Administration shall together with the personal data provide information on the required deadline for data deletion according to its own legislation. Personal data shall be kept for a period not exceeding that necessary for the purpose for which they were communicated;

e) the Customs Administrations shall keep a register on personal data submitted or received and effectively protect any personal data against unauthorised access, modification, publication, damage or destruction.

2. Where personal data are exchanged under this Agreement, the Contracting Parties

tietosuojan tason, joka vastaa vähintään tämän sopimuksen erottamattomana osana olevan liitteen periaatteiden soveltamisesta syn-tyvää tasoa.

3. Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen sen toimivaltaisen kansallisen viranomaisen, jolle henkilötietojen suojaa koskevia kyselyitä voidaan osoittaa.

15 artikla

Avunantoa koskevien pyyntöjen muoto ja sisältö

1. Tässä sopimuksessa tarkoitetut pyynnöt on tehtävä kirjallisesti. Pynnön täyttämiseksi tarvittavat asiakirjat on liitettävä pyyntöön. Pynnön esittäneen tullihallinnon valtuutettujen virkamiesten tekemät suulliset pyynnöt voidaan hyväksyä, jos tämä asian kiireellisyys-tyden vuoksi on tarpeen, mutta ne on välit- tömästi vahvistettava kirjallisesti.

2. Tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoite- tuissa pyynnöissä esitetään seuraavat tiedot:

- a) pynnön esittävä tullihallinto;
- b) pyydetyt toimenpiteet;
- c) pynnön tarkoitus ja aihe;
- d) asiaan liittyvä lainsäädäntö, säännöt ja muut oikeudelliset tekijät;
- e) mahdollisimman tarkat ja kattavat tiedot tutkinnan kohteena olevista luonnollisista henkilöistä tai oikeushenkilöistä;
- f) yhteenveto asiaa koskevista seikoista.

3. Pynnöt on tehtävä pynnön esittävän tullihallinnon valtion kielellä ja niihin on liitettävä englanninkielinen käännös. Pynnöt ja niiden liiteasiakirjat on todistettava oikeiksi pynnön esittävän tullihallinnon virallisella leimalla.

4. Jos pynnö ei täytä muotovaatimuksia, pynnön vastaanottanut tullihallinto voi vaa- tia sen korjaamista tai täydentämistä.

5. Jommankumman tullihallinnon esittä- mään pynnöön tietyn menettelyn noudatta- misesta suostutaan pynnön vastaanottaneen

shall ensure a standard of data protection at least equivalent to that resulting from the im- plementation of principles in the Annex to this Agreement, which is an integral part of this Agreement.

3. The Contracting Parties shall notify each other of the competent national authority to which inquiries concerning protection of per- sonal data can be addressed.

Article 15

Form and substance of requests for assis- tance

1. Requests pursuant to this Agreement shall be made in writing. Documents neces- sary for the execution of such requests shall accompany the request. When required be- cause of the urgency of the situation, oral re- quests made by authorized officials of the re- questing Customs Administration may be ac- cepted, but must be confirmed in writing immediately.

2. Requests pursuant to paragraph 1 of this Article shall include the following informa- tion:

- a) the requesting Customs Administration;
- b) the measure requested;
- c) the object of and the reason for the re- quest;
- d) the laws, rules and other legal elements involved;
- e) indications as exact and comprehensive as possible on the natural or legal persons be- ing the target of the investigations;
- f) a summary of the relevant facts.

3. Requests shall be made in the language of the State of the requesting Customs Ad- ministration and accompanied by the transla- tion into the English language. Requests and the documents accompanying them shall be authenticated with the official stamp of the requesting Customs Administration.

4. If a request does not meet the formal re- quirements, the requested Customs Admini- stration may demand its correction or com- pletion.

5. A request by either Customs Administra- tion that a certain procedure be followed shall be complied with, in accordance with

sopimuspuolen kansallisten oikeudellisten ja hallinnollisten määräysten mukaisesti ja niitä noudattaen.

and in observance of the national legal and administrative provisions of the requested Contracting Party.

16 artikla

Article 16

Poikkeukset avunantamisvelvollisuudesta

Exceptions to the obligation to provide assistance

1. Jos toisen sopimuspuolen tullihallinto katsoo, että sille esitettyyn avunpyyntöön suostuminen vahingoittaisi tämän valtion täysivaltaisuutta, turvallisuutta, yleistä järjestystä, oikeusjärjestyksen perusteita (ordre public), kansallisen oikeusjärjestelmän perusperiaatteita tai muita olennaisia etuja taikka merkitsisi teollisten, liike- tai ammattisalaisuuksien loukkaamista, se voi kieltäytyä avunannosta tai antaa sitä osittain tai vain tietyin ehdoin ja edellytyksin.

1. If the Customs Administration of one Contracting Party considers that compliance with the assistance requested would be prejudicial to the sovereignty, security, public order, public policy (ordre public), the basic principles of its domestic legal system or other essential interests of that state, or would involve violation of an industrial, commercial or professional secret, it may refuse to provide assistance, or provide it partly or provide it subject to certain conditions or requirements.

2. Jos avunannosta kieltäydytään, kieltäytymispäätös ja sen perustelut on ilmoitettava viipymättä kirjallisesti pyynnön esittäneelle tullihallinnolle.

2. If assistance is refused, the decision and the reasons for the refusal must be notified in writing to the requesting Customs Administration without delay.

3. Pynnön vastaanottanut tullihallinto voi lykätä avun antamista sillä perusteella, että se haittaa käynnissä olevaa tutkintaa, syytettä tai oikeudenkäyntiä. Tällöin pynnön vastaanottanut tullihallinto neuvottelee pynnön esittäneen tullihallinnon kanssa sen selvittämiseksi, voidaanko apua antaa pynnön vastaanottaneen tullihallinnon mahdollisesti asettamien ehtojen ja edellytysten mukaisesti.

3. Assistance may be postponed by the requested Customs Administration on the ground that it will interfere with an ongoing investigation, prosecution or proceeding. In such a case the requested Customs Administration shall consult the requesting Customs Administration to determine if assistance can be given subject to such terms or conditions as the requested Customs Administration may require.

4. Jos toisen sopimuspuolen tullihallinto pyytää sellaista apua, jota se ei itse voisi pyydettäessä antaa, se huomauttaa tästä seikasta pynnössään. Avunpyyntöön suostumista harkitaan tällöin pynnön vastaanottaneen sopimuspuolen valtion alueella voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

4. If the Customs Administration of one Contracting Party requests assistance which it would not be able to give if requested, it shall draw attention to that fact in the request. Compliance with such a request shall be considered in accordance with the legislation in force in the territory of the State of the requested Contracting Party.

17 artikla

Article 17

Kustannukset

Costs

1. Tullihallinnot eivät vaadi toisiltaan korvausta niistä kustannuksista, jotka aiheutuvat

1. The Customs Administrations shall waive all claims for reimbursement of costs

tämän sopimuksen täytäntöönpanosta, lukuun ottamatta asiantuntijoille, todistajille sekä muille kuin valtion palveluksessa oleville kääntäjille ja tulkeille maksettavia kuluja, joista vastaa pyynnön esittänyt tullihallinto.

2. Jos pyynnön täyttäminen edellyttää huomattavia ja erityisiä kuluja, tullihallinnot neuvottelevat niistä ehdoista ja edellytyksistä, joilla pyyntö täytetään, sekä siitä, miten kustannukset kohdistetaan.

18 artikla

Sopimuksen täytäntöönpano

1. Tämän sopimuksen mukaista apua annetaan suoraan tullihallintojen kesken.

2. Tullihallinnot sopivat tämän sopimuksen täytäntöönpanoa helpottavista yksityiskohtaisista järjestelyistä.

3. Tässä sopimuksessa tarkoitetut tiedot toimitetaan niille virkamiehille, jotka kumpikin tullihallinto on erityisesti nimennyt tähän tarkoitukseen. Sopimuspuolen tullihallinto toimittaa nimettyjen virkamiesten luettelon toisen sopimuspuolen tullihallinnolle.

4. Tullihallinnot voivat ryhtyä toimiin järjestääkseen suoran yhteydenpidon tullilakien vastaisten tekojen estämisestä, tutkinnasta tai ehkäisemisestä vastaavien virkamiestensä kesken sisäisten hallinnollisten menettelyidensä mukaisesti.

5. Tullihallinnot pyrkivät yhteisymmärryksessä ratkaisemaan tämän sopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta syntyvät ongelmat tai epäselvyydet. Riitakysymykset, joihin ei mainitulla tavalla löydetä ratkaisua, ratkaistaan diplomaattiteitse.

incurred in the execution of this Agreement, except for expenses and allowances paid to experts and to witnesses as well as costs of translators and interpreters other than Government employees, which shall be borne by the requesting Customs Administration.

2. If expenses of a substantial and extraordinary nature are or will be required to execute the request, the Customs Administrations shall consult to determine the terms and conditions under which the request will be executed, as well as the manner in which the costs shall be borne.

Article 18

Implementation of the Agreement

1. Assistance under this Agreement shall be exchanged directly between the Customs Administrations.

2. The Customs Administrations shall decide on detailed arrangements to facilitate the implementation of this Agreement.

3. The information referred to in this Agreement shall be communicated to officials who are specially designated for this purpose by each Customs Administration. A list of officials so designated shall be communicated by the Customs Administration of a Contracting Party to that of the other Contracting Party.

4. The Customs Administrations may take measures so that their officials responsible for the prevention, investigation or repression of contraventions of customs laws maintain direct relations with each other, in accordance with their internal administrative procedures.

5. The Customs Administrations shall endeavour by mutual accord to resolve problems or doubts arising from the interpretation or application of this Agreement. Conflicts for which no solution is so found shall be settled through diplomatic channels.

19 artikla

Alueellinen soveltaminen

Tätä sopimusta sovelletaan Suomen tasavallan tullialueella ja Valko-Venäjän tasavallan tullialueella.

Article 19

Territorial application

This Agreement shall be applicable to the customs territory of the Republic of Finland and to the customs territory of the Republic of Belarus.

20 artikla

Täydentävä luonne

Rajoittamatta 13 ja 14 artikloiden soveltamista tämä sopimus ei estä soveltamasta yhteisön säännöksiä Euroopan yhteisöjen komission toimivaltaisten yksikköjen ja Suomen tasavallan tulliviranomaisten välisestä tietojen toimittamisesta, joka koskee tulliasioissa saatuja yhteisölle mahdollisesti merkityksellisiä tietoja.

Article 20

Complementarity

Without prejudice to Articles 13 and 14, this Agreement shall not prejudice Community provisions governing the communication between the competent services of the Commission of the European Communities and the Customs authorities of the Republic of Finland of any information obtained in customs matters, which could be of Community interest.

21 artikla

Voimaantulo ja päättyminen

1. Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen diplomaattiteitse, kun kaikki tämän sopimuksen voimaantulon edellyttämät kansallisen lainsäädännön mukaiset toimenpiteet on suoritettu. Sopimus tulee voimaan kuudenkymmenen päivän kuluttua jälkimmäisen kirjallisen ilmoituksen vastaanottamisesta.

2. Tämä sopimus on tarkoitettu olemaan voimassa toistaiseksi, mutta kumpikin sopimuspuoli voi irtisanoa sopimuksen diplomaattiteitse tehtävällä kirjallisella ilmoituksella.

Irtisanominen tulee voimaan kuuden kuukauden kuluttua siitä päivästä, jolloin toinen sopimuspuoli on vastaanottanut irtisanomisilmoituksen.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet edustajat, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Article 21

Entry into force and termination

1. The Contracting Parties shall notify each other through diplomatic channels when all necessary national legal requirements for the entry into force of this Agreement have been fulfilled. The Agreement shall enter into force sixty days after the last written notification has been received.

2. This Agreement is concluded for unlimited duration, but either Contracting Party may terminate it at any time by written notification through diplomatic channels.

The termination shall take effect six months after such a notification has been received by the other Contracting Party.

In witness whereof the undersigned Representatives, duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Agreement.

Tehty Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 2009 kahtena suomen-, venäjän- ja englanninkielisenä alkuperäisenä kappaleena, jonka kaikki tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset. Sopimuksen määräysten tulkintojen poiketessa toisistaan englanninkielinen teksti on ratkaiseva.

DONE AT Helsinki on the 18th of December 2009 in two originals, each in the Finnish, Russian and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence of interpretation of this Agreement's provisions, the English text shall prevail.

Suomen tasavallan hallituksen
puolesta

For the Government
of the Republic of Finland

Valko-Venäjän tasavallan
hallituksen puolesta

For the Government
of the Republic of Belarus

LIITE

**Sopimukseen Suomen tasavallan
hallituksen ja Valko-Venäjän hallituksen
välisestä yhteistyöstä ja keskinäisestä
avunannosta tulliasioissa**

**TIETOSUOJAN
PERUSPERIAATTEET**

1. Automaattisessa tietojenkäsittelyssä käsiteltävien henkilötietojen on oltava:

- a) asianmukaisesti ja laillisesti hankittuja ja käsiteltyjä;
- b) määriteltyjä ja laillisia tarkoituksia varten talletettuja sekä ainoastaan näiden tarkoitusten mukaisesti käytettäviä;
- c) riittäviä, merkityksellisiä ja oikeasuhteisia niihin tarkoituksiin nähden, joita varten ne on talletettu;
- d) oikeellisia ja tarvittaessa ajan tasalla pidettäviä;
- e) sellaisessa muodossa säilytettäviä, ettei tiedon kohdetta voida yksilöidä kauemmin kuin on tarpeen siihen tarkoitukseen, jota varten tiedot on talletettu.

2. Henkilötietoja, joista käyvät ilmi rotu, poliittiset mielipiteet tai uskonnollinen tai muu vakaumus, sekä terveyttä tai sukupuolielämää koskevia henkilötietoja ei saa käsitellä automaattisesti, jollei kansallinen lainsäädäntö takaa niille riittävää turvaa. Sama koskee henkilötietoja, jotka liittyvät rikosoikeudellisiin tuomioihin.

3. On ryhdyttävä asianmukaisiin turvatoimiin automaattisesti käsiteltäviin tiedostoihin talletettujen henkilötietojen suojaamiseksi luvattomalta hävittämiseltä ja tahattomalta katoamiselta sekä luvattomalta käytöltä, muuttamiselta ja levittämiseltä.

4. Kenen tahansa on voitava

a) todeta automaattisesti käsiteltävän henkilörekisterin olemassaolo, sen päätarkoitukset sekä rekisterinpitäjän henkilöllisyys ja kotipaikka tai pääasiallinen toimipaikka;

b) saada kohtuullisin väliajoin ja ilman kohuttomia viivytyksiä tai kustannuksia vahvistus siitä, onko häntä koskevia henkilötietoja

ANNEX

**to the Agreement between the
Government of the Republic of Finland
and the Government of the Republic of
Belarus on Cooperation and Mutual
Assistance in Customs Matters**

**BASIC PRINCIPLES OF DATA
PROTECTION**

1. Personal data undergoing automatic processing shall be:

- a) obtained and processed fairly and lawfully;
- b) stored for specified and legitimate purposes and not used in a way incompatible with those purposes;
- c) adequate, relevant and not excessive in relation to the purposes for which they are stored;
- d) accurate and, where necessary, kept up to date;
- e) preserved in a form which permits identification of the data subjects for no longer than is required for the purpose for which those data are stored.

2. Personal data revealing racial origin, political opinions or religious or other beliefs, as well as personal data concerning health or sexual life, may not be processed automatically unless domestic law provides appropriate safeguards. The same shall apply to personal data relating to criminal convictions.

3. Appropriate security measures shall be taken for the protection of personal data stored in automated data files against unauthorized destruction or accidental loss as well as against unauthorized access, alteration or dissemination.

4. Any person shall be enabled:

a) to establish the existence of an automated personal data file, its main purposes, as well as the identity and habitual residence or principal place of business of the controller of the file;

b) to obtain at reasonable intervals and without excessive delay or expense, confirmation of whether personal data relating to

talletettu automaattisesti käsiteltävään rekisteriin, sekä saada tällaiset tiedot ymmärrettävässä muodossa;

c) saada nämä tiedot tarvittaessa oikeaistuksi tai poistetuiksi, jos niitä on käsitelty sellaisen kansallisen lain säännösten vastaisesti, joilla toteutetaan tämän liitteen 1 ja 2 kappaleessa esitettyjä pääperiaatteita;

d) käyttää jotakin oikeussuojakeinoa, jos tämän kappaleen b ja c kohdassa tarkoitettua tiedon saamista, oikaisua tai poistamista koskevaa pyyntöä ei noudateta.

5.1 Tämän liitteen 1, 2 ja 4 kappaleen määräyksiin ei sallita poikkeuksia, paitsi seuraavassa kohdassa määritellyissä rajoissa.

5.2 Poikkeaminen tämän liitteen 1, 2 ja 4 kappaleen määräyksistä on sallittu silloin, kun poikkeamisesta on säädetty kyseisen sopimuspuolen laissa ja se on välttämätöntä demokraattisessa yhteiskunnassa

a) valtion turvallisuuden, yleisen turvallisuuden tai valtion rahatalouden etujen suojaamiseksi tai rikosten ehkäisemiseksi;

b) rekisteröidyn tai muiden henkilöiden oikeuksien ja vapauksien turvaamiseksi.

5.3 Tämän liitteen 4 kappaleen b ja d kohdassa lueteltujen oikeuksien käytön rajoituksesta voidaan säätää lailla niiden automaattisesti käsiteltävien henkilörekistereiden osalta, joita käytetään tilastollisiin tai tieteellisen tutkimuksen tarkoituksiin, jos tästä ei ilmeisesti aiheudu rekisteröityjen tietosuojan loukkamisen vaaraa.

6. Sopimuspuolet sitoutuvat ottamaan käyttöön asianmukaiset rangaistukset ja oikeussuojakeinot, joita sovelletaan sellaisten kansallisen lain säännösten rikkomiseen, joilla toteutetaan tässä liitteessä esitettyjä tietosuojan peruseriaatteita.

7. Tämän liitteen määräysten ei tulkita rajoittavan sopimuspuolen mahdollisuutta myöntää rekisteröidyille laajempaa suojaa kuin tässä liitteessä on määrätty tai muutoin vaikuttavan siihen.

him are stored in the automated data file as well as communication to him of such data in an intelligible form;

c) to obtain, as the case may be, rectification or erasure of such data if they have been processed contrary to the provisions of domestic law giving effect to the basic principles set out in principles 1 and 2 of this Annex;

d) to have a remedy if a request for, as the case may be, communication, rectification or erasure as referred to at paragraphs b) and c) of this principle is not complied with.

5.1. No exception to the provisions under principles 1, 2 and 4 of this Annex shall be allowed except within the limits defined in the following principle.

5.2. Derogation from the provisions under principles 1, 2 and 4 of this Annex shall be allowed when such derogation is provided for by the law of the Contracting Party and constitutes a necessary measure in a democratic society in the interest of:

a) protecting State security, public safety, the monetary interest of the State or the suppression of criminal offences;

b) protecting the data subject or the rights and freedoms of others.

5.3. Restrictions on the exercise of the rights specified in principle 4, paragraphs (b), and (d) of this Annex may be provided by law with respect to automated personal data files used for statistics or for scientific research purposes where there is obviously no risk of an infringement of the data subjects.

6. Each Contracting Party undertakes to establish appropriate sanctions and remedies for violations of provisions of domestic law giving effect to the basic principles set out in this Annex.

7. None of the provisions of this Annex shall be interpreted as limiting or otherwise affecting the possibility for a Contracting Party to grant data subjects with a wider measure of protection than that stipulated in this Annex.